

Vydūno kūrybinis palikimas

KU bibliotekos

Retų spaudinių skyriuje

Parengė:

D.Česnulevičiūtė

© KU biblioteka, 2008

Vydūno nuotrauka iš “Lietuvos albumo” [Kaunas, 1921]

Vieno žmogaus isinėsimas į gyvenimą

A. Gyvenimas yra slėpiningumo priplūstas. Žymiausias slėpimis yra gyvybė ir dar ypačingiau žmogaus esmė. Bet žmonių daugumai tai dar nėra aišku. Viskas jiems atrodo prasta, žinoma. Per griežtai jie yra prasiradę daiktiskume. O tik yra visas gyvenimas tikras nuostabumas.

Tai ypačiai aiškėja, kada žmogus stengiasi visa, kas yra ir kas vyksta, numanyti glūdant begalinėje erdvėje ir neapmatomame laike ir nusivokti esančioje didiajame Slėpinyje. Tada žmogus lyg praregi ir negali ~~gana~~ gana tuo nusistebėti, kas gyvenimas yra ir ką jis nuostabaus žmogui suteikia.

Tai patirti buvo lemta jau vienam vaikui, kuris gimė Sventadienų 1868 m. kovo 22 d. rytmetyje tarp 8 ir 9 val., gaudiant Verdainės Sventnamio varpams, Jonaitių kaime, Šilutės apskr. graziame namelyje, kuris buvo pastatytas sode prie Jūros kranto.

Biografijos fragmentas

“Vieno žmogaus isinėsimas į gyvenimą”.

Perrašyta K. Barėno [?]

(A.Lymanto fondas)

Tulzē/1930. mēl. Rūgsejā E.S.

Didīai gorbūmas Tautiņi ir Draugai,

Šūnīnukas 60 mati pūlonēkē priinuti
ir is manas dēng šūnīnū sveikinimū
ir gerīnū lēnējīma. Šūnīnū mān
vīrus, kas pūns tēv ilgais matais nu
vēnēti ir pakēti dēl mūsē tēvotē gūvī
jīmo. Matāi gūvūnū pūmīnāles, ku
riņis šūn pātē stātēti nūlīnānāntē
darbēstānu. Ir vīlīnū, kas būsīnējī
matāi kaups pūns nūbe tūn pūnālo
nūmū bet iz tū vīlīnū gerīnūnū
šūnī nūvānū ir darbānū pū-gerīnū
cūn vānīnū ir pūpūlēs ir īmēls pūlāi
mīnīnū is lūgēstīnē, kas tū lūgēnī
ma gēvō mūsē vālvō apīrēnīkīmū.

Šū tūnra pūgarba

Vydūnas.

Vydūno sveikinimas 1930 m.
ir 1942, 1944 m. laiškai
prof. dr. V. Gaigalaičiui

(A.Lymanto fondas)

Donnabens Port Triangulum, Svalbard
1944. Enclosure B-d

Sveikinums Jūs, garas Bītiņi, un širdīngais
liukōji mais kaledi Jevites in Naujās Malās pro-
diēs praga! Prasa Jūs, kura yra Augšējā Mei-
le in Malorē, kad Jūs palaukysit savu palainu
nime. In melniņus Jūs in talian, Jūs in mē-
nuā draugiskai in nedraugiskaj zinoorā at-
niindamas. Tvirtināms paritēkējime Jūs in
in tikējime. Jūs yra zvelis dān Apinēdams zūn-
mijē. Kai Jāva Dān av aīdžontē ēv ēv proseuē
pietēvontē dījupēdē. Vīa nīl tūnā zvelis Enikē
kalboje yra manā atniintojē. O šisais kīkēis vī
kartojis he kīl dān ypatiai šē zvelis. Mēdlior
mēdlatā, kad Vīagalis usguldys bairenos
tūlā zinoorā trūkinus vīā zinoorā per-
gauti pr savā valia in isguldys, kur prū-
nos, in nūrekti leisti vīnē diēdē var-
gāms in skausmāms. In Jis islēnys. Tai
skauds, patirānt kō zinoorā o ypatiai mē-
zons teatrons dān gi lietvīn taurā tenka.
Kautis in mīrtis vīnē mautis. O tē in
tāne reikis partēbēt Jojo malvā, kuri vīnā
zādina zinoorā, kad atibustā Jāne in mē-
mautis, patirēt tādā Jojo palainu nime.
Bēgāls liūdina mautis, kad kunigis, kuri
parilān lietvīn, būtā Baldvīn zūdina.
Bet vīdus, kad nebūt kaip, kad tē kunigai
ilīks gyvi. Nors mān kaip vīdus. Sā kaip, kad

labai tai liukis. At patī asmeridkai melā
vargitē. Tāku-du, kurios lāku nuvāgti, šē
tā jū tēvā ā nīkā dvarā pariintā, kur kā
dān malis in Naujās mētis zūlāns. Tai ga-
liu nēl savā dārbuotis. Tik prūdigs vākar
lāli o liandis lāli perickē Jūs 809, tā
maun kaucē arys, kurs vīn perdē islēn is
buvo, labai dabā rytē. Sākas. Tai in atibūpi
o maun rāsyvā. Kauka lāg rustīgus. Ret
tā milgāms. Ereit kūn lētā. Kūn maun pa-
tas. O kaip in kūn pasaulē vīn maun. Ereit
kaigis zinoorā audrā. Piktis gālis gy-
vīai jan grīvā. Milivni zinoorā vīn.
dān islēn vīn. Ret ar Jūs in kūn tikrā
raunbē, tā dān skausmāms. In as vī-
ticān dān atibūpi lietvīn dārbis kaip kūn
irankis Augstāns, ypatiai savīdē
tarpe in jū labai, lietvīn zūgādi zinoorā
vīn gerā jū zēgi. Noretis in vīl gyvā
savā hūtē in gāl malvā mān ar lietvīn
zinoorā apropināmas. Ret kaip Jis dā-
ryn, kurs yra Augšējā Liucis, kaip tegu
būna. In lūkiv mārtigūv in meikis
Jūs dān kaikā in Jūs gyvān drauga
Likiti sveiki!

Vydūnas.

Tēlze, Pilsnietstr. 24, 1942. Dzel.

Lidīai gērbiaunai n mīklas Tautūli,

Lidīngai sveikinusi gimnāzijas diēni o.
proga. Tegal Anglijaunais laimīgais Jērs
naunus mētus, kad jāis vis cišķicau rēte.
Ei Jērsi gēvauimū pīarvā. Maunai zi
gra vīciūis pīarvāimū tā pīti, hātent sori
vāti, atīkēsti vis cišķicau diēvūji, il ku
rīo, kaunē n kūrīngi mās gēvi. Pāt Jērs n
māstātē oia liķybiņa gēvauimū pīarvā
mā Vokīngi. Pāt jāis sūmīrējam kārta, kēd
maun būv lūhai īdorjēt, kēi Frāh. Dr. Heieris
frīsk il Marburgs rāw sāvū ne ī male: Deutche
bund in der religiōsen Weltlage. Dabur. mēt
liķybiņa pīarvāimū il liķybiņa pīarvāimū
dār sūtā, kē mēra vīkālē. Reliģiōse Brīnma
gus der Egeimāit. Jis īlēitēis lēidyslos Amle
a Meyer, Lēpzig, o amē nēikālas Alfred Tōpel
maun Pīarvā. Pāt n mēra pīarvā lūhai
vīkālēngas. Prof. Heier. frīsk gra, rēdys, gi
las mēt n dīkēstis mēt lūhai mētū lū
kē mēstytōjus n mēstytōjus īlēitēis īlēitēis
liķybiņa lēidyslos. - A pāt pīarvāimū jāis
maun rāimū: Brīnmaunūngas sūd Dr.
mēraunūngas aines religiōsen Meccroloes. Pāt
būt, kad n kē jāis mēstytōjus. Kēdā lēvīrēis
kēis mēstytōjus, atīkēsti vīrā. Jis lēidys
zūlgtē ī maun amēzicūis kēis liķybiņa at.

zūlgtē. Vis rāimū kas dīrā apīe pīarvāimū
maun mēstytōjus. Pātāis Brīnmaunūngas sūd
Pīarvāimūngas lēidyslos il 21 rāimū
lūhai lēidyslos aines dīrā kēis lēidyslos
pīarvā. 1. pīarvāimū n sūdys, 2. Pīarvāimū
jū pīarvāimū n jū pīarvāimū, o pīarvāimū
sūdys lēidyslos liķybiņa. Pīarvāimū rāimū
mēraun vīkālē n pīarvāimū lēidyslos
Vīnā antū rāimū sūdys jū pīarvāimū
jū pīarvāimū apīkēsti sūdys lēidyslos
il tōis dārvas maun lēidyslos il vīkālē
pīarvāimū. Pāt vis tīrīngis pīarvāimū
kad tū, kas tīrīngis rāimū gēvāimū
gēvāimū n tīrīngis jū pīarvāimū, galē
tīrīngis n pīarvāimū lēidyslos. Lūhai
mēstytōjus n jū pīarvāimū dār sūtā
angl vīkālē sūdys n sūdys.

Il sveikimū dār kār. Jis n Jis gēvāimū
maun lēidyslos.

Vydūmas.

21

február												
S	M	D	M	D	F	S						
4	5	6	7	8	9	10						
11	12	13	14	15	16	17						
18	19	20	21	22	23	24						
25	26	27	28									

F E B R U A R Y

Month											
4 M			D M			D F			5		
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31								

SA, 7, 5 5U. 17.23

MA, 19.45 AU, 0.17 (Normalized)

1916 Beginn der Schlacht bei Verdun

[Faint handwritten notes, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

gloster
P.O. BOX 100

Mil.woch., 27. Febr. 1945

D. Vol. 52 313

22

Februair						
S	M	D	M	D	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

F E B R U A R Y

März												
S	M	D	M	D	F	S						
					1	2	3					
4	5	6	7	8	9	10						
11	12	13	14	15	16	17						
18	19	20	21	22	23	24						
25	26	27	28	29	30	31						

SA, 7, 3 SU, 17.25

MA, 12.35 MJ, 4.34 (Normalized)

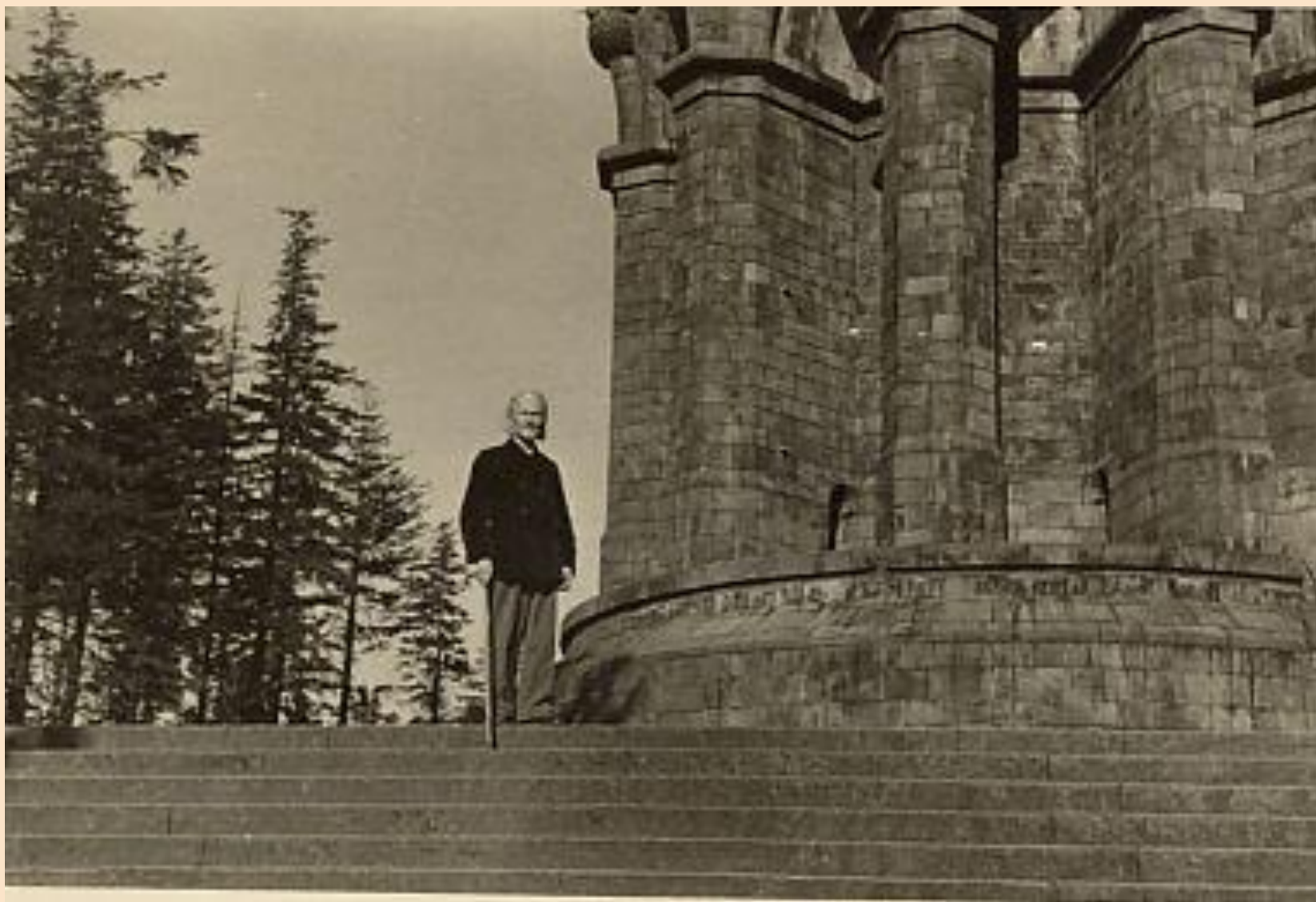
1763 Arthur Schopenhauer, *Philosoph.*, geb.

[illegible]

4. 4. 1

Kud bairi tui
 zmonas
 grâgas!

Direct

Vydūnas 1952 m. vasarą Detmolde prie Hermano paminklo

Interessengemeinschaft
der Ostvertriebenen

393
Ort: Detmold
Kreis Detmold

MITGLIEDSKARTE

Name Dr. Starost-Vydunas

Wohnung Voltkestr. 36

Geburtsort Jönsteden

Geburtsdatum 22.3.68

Heimatsprovinz Ostpreussen

Detmold den 5.5.1949

Der Vorstand

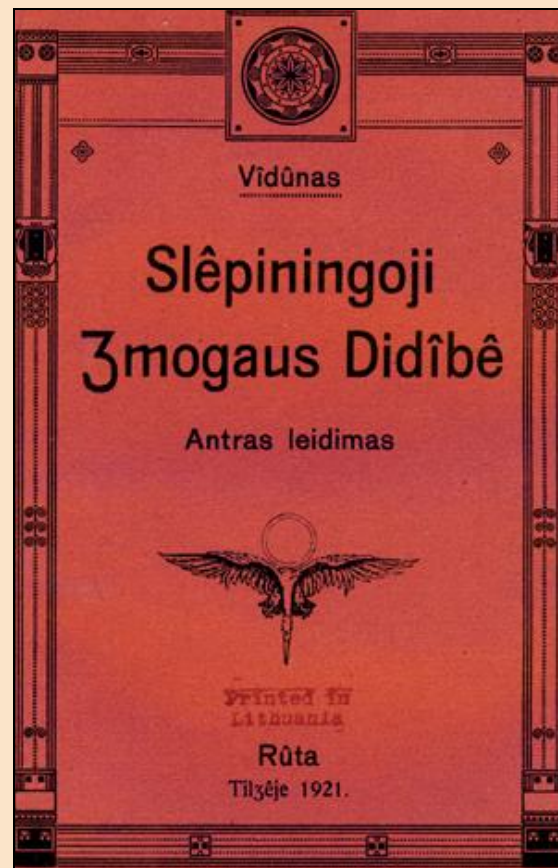
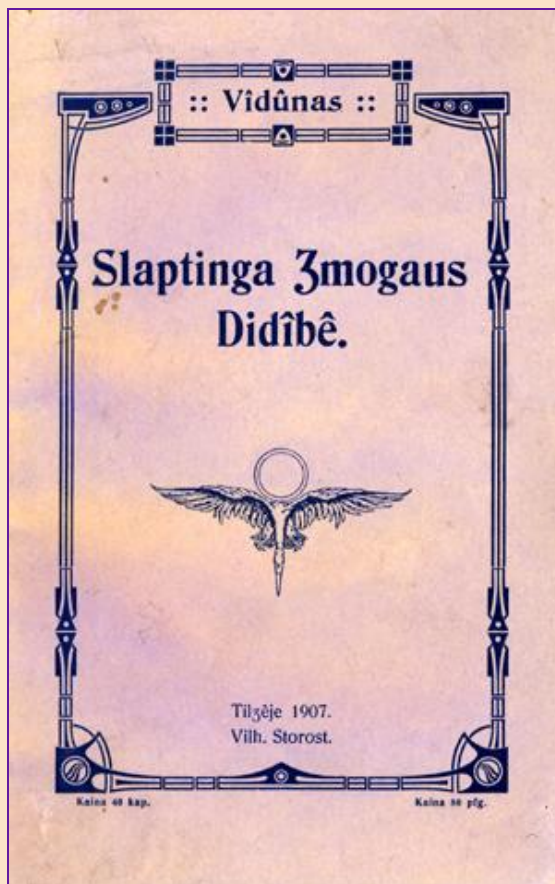
Stempel

Pabėgėlio knygelė išduota
Vydūnui 1949 m.
Detmolde (Vokietija)

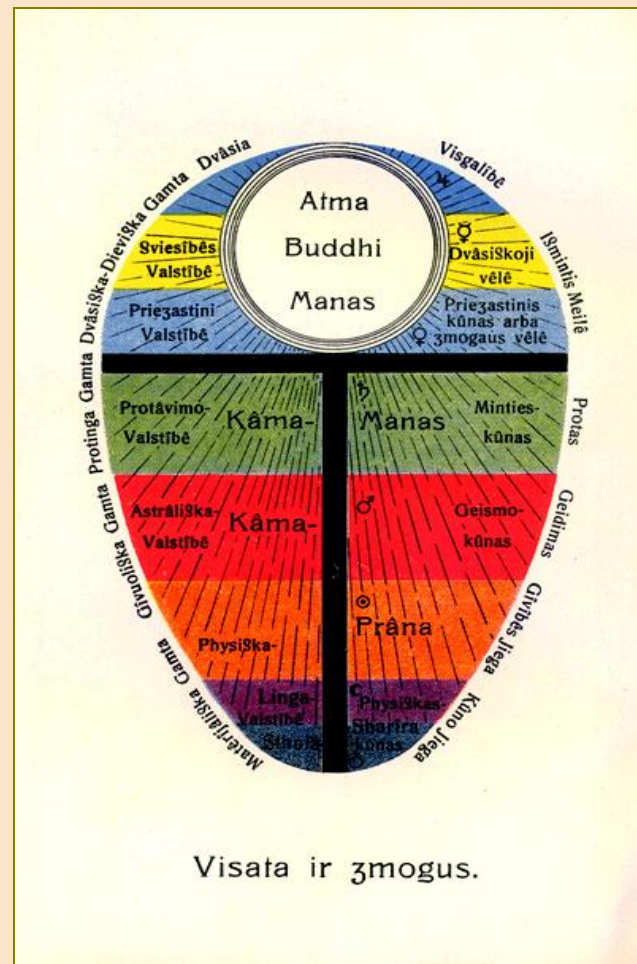
(A. Lymanto fondas)

**Žmogaus augimas vyksta trimis keliais:
sau, tautai ir žmonijai.**

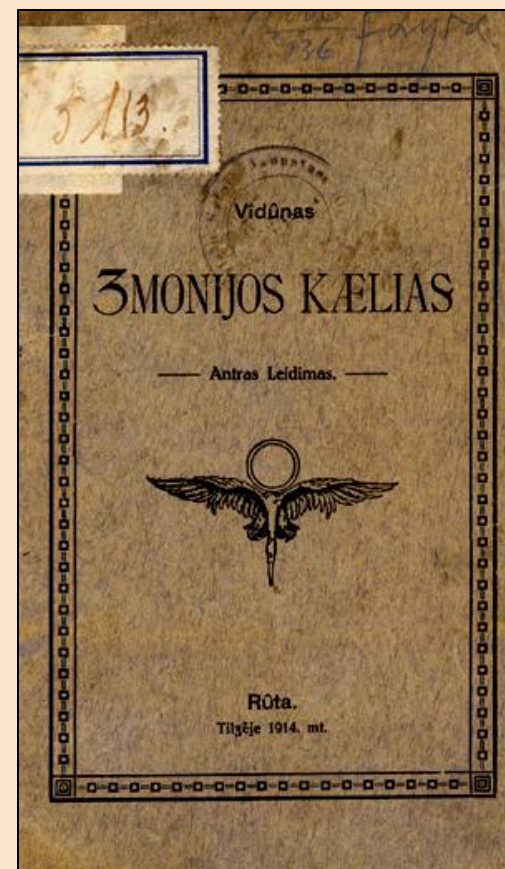
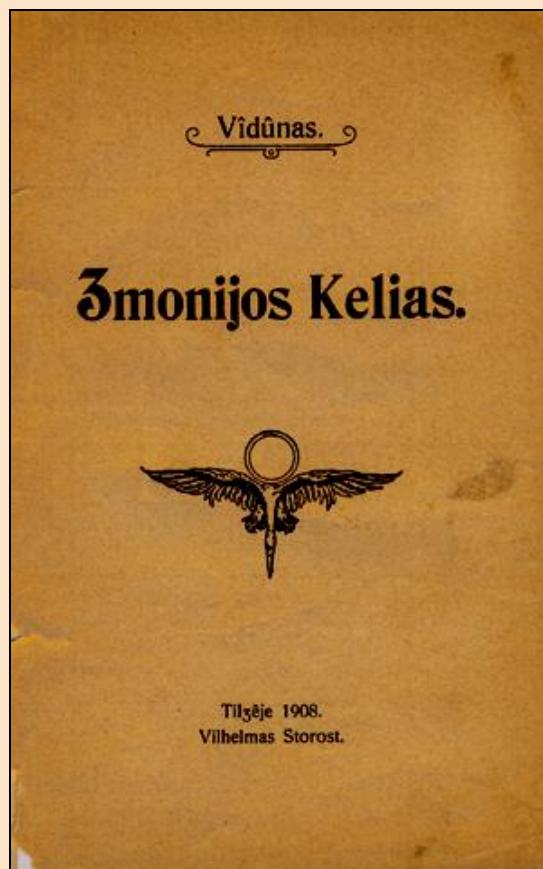
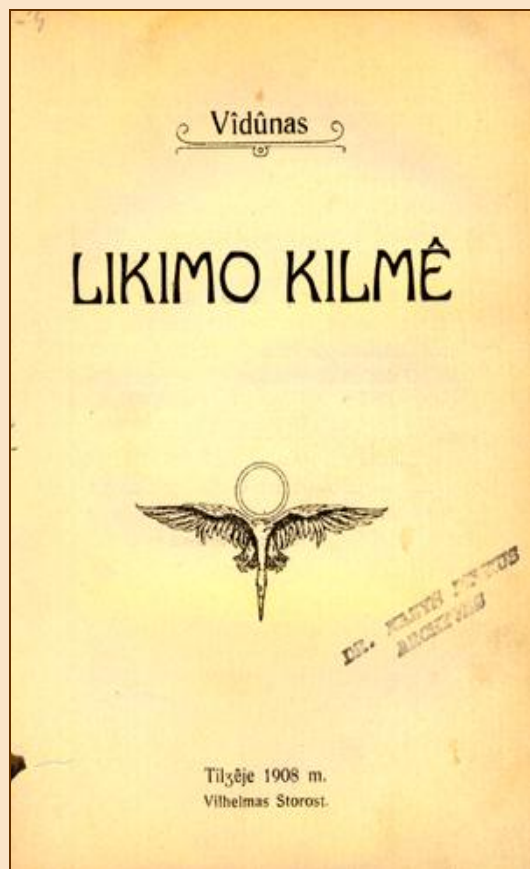
Vydūnas

Slaptinga žmogaus didybė / Vidūnas. Tilžė, 1907. 64 p.: iliustr.
Slėpiningoji žmogaus didybė / Vidūnas. Tilžė, 1921. 63 p.

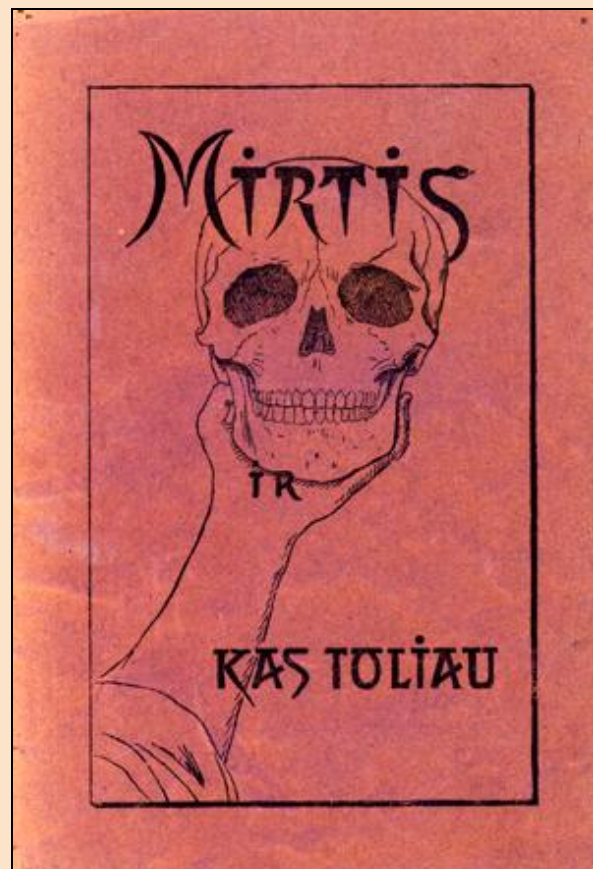
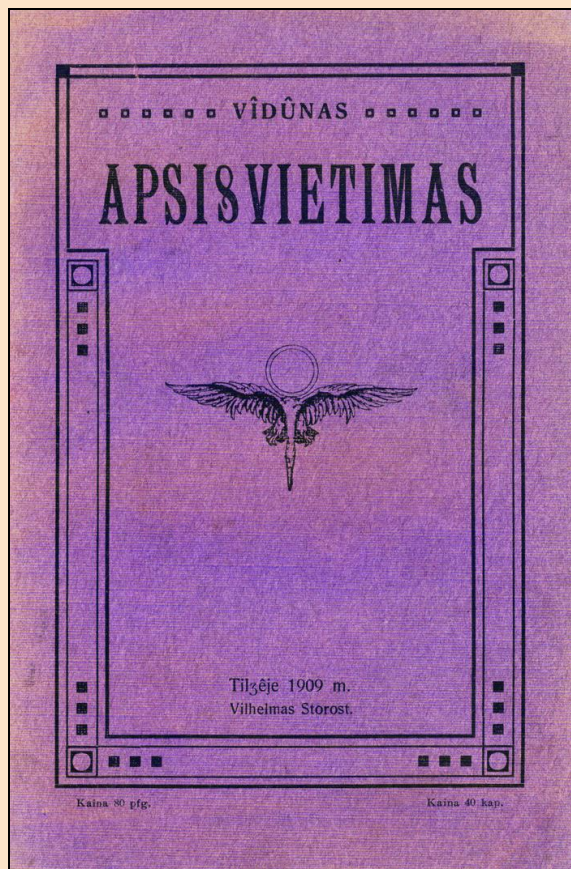
Visatos saranga / Vidūnas. Tilžē, 1907. 31 p.: iliustr. lap.

Likimo kilmė / Vidūnas. Tilžė, 1908. 100 p.

Žmonijos kelias / Vidūnas. Tilžė, 1908. 48 p.

Žmonijos kelias / Vidūnas. Tilžė, 1914. 52 p. : iliustr.

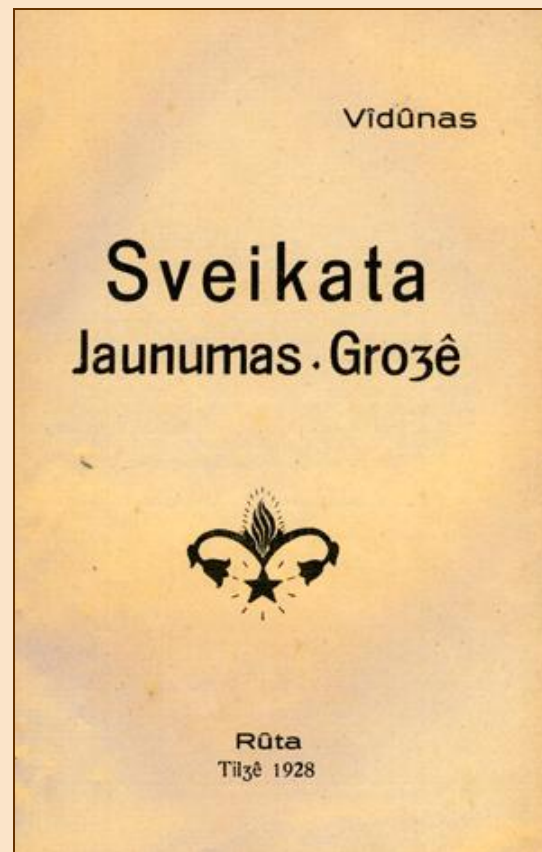
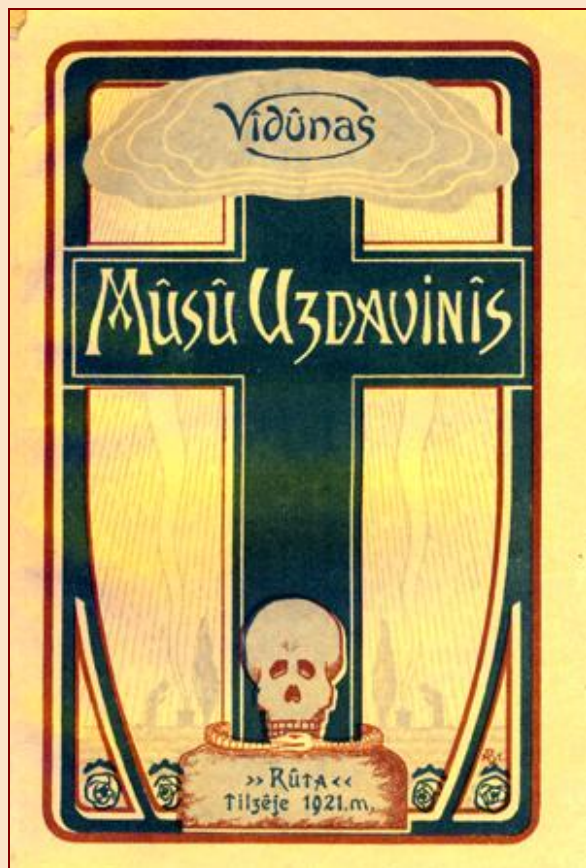
Apsišvietimas / Vidūnas. Tilžē, 1909. 80 p.

Mirtis ir kas toliau / [Vydūnas]. Tilžē, 1920. 48 p.

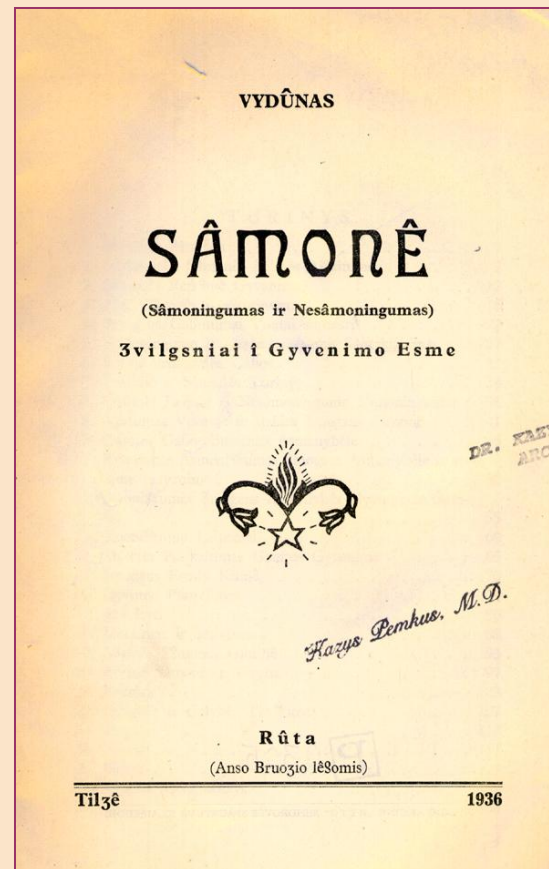
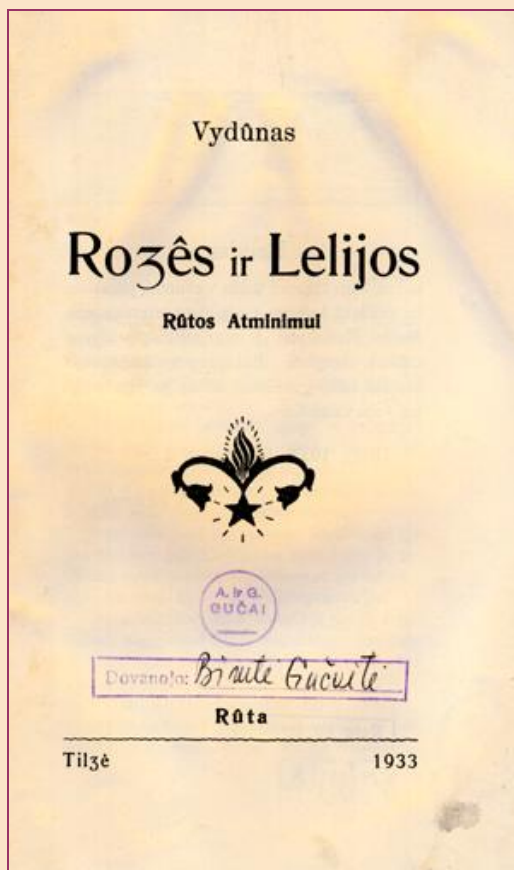
Tautos givata : filosofiški-sociologiški aiškinimai / Vidūnas.
Tilžė, 1920. 152 p.

Gimdimo slėpiniai/ Vidūnas. Tilžė, 1909. 176 p.

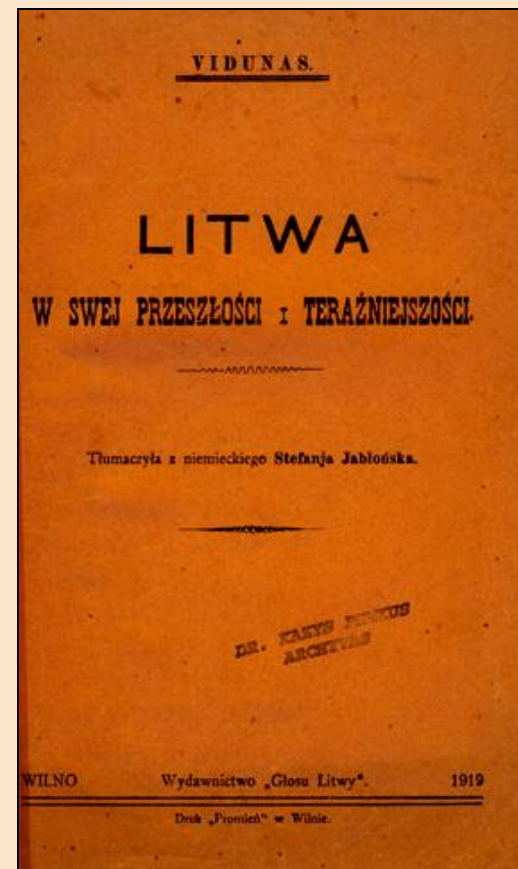
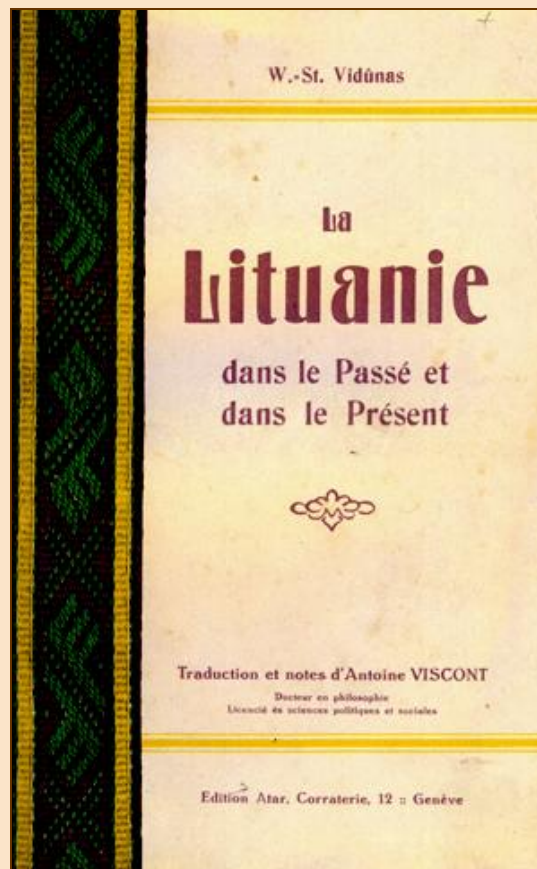
Mūsū uždavinis / Vidūnas. Tilžė, 1921. 190 p.

Sveikata; Jaunumas; Grožė / Vidūnas. Tilžė, 1928. 200 p.

Rožės ir lelijos : Rūtos atminimui / Vydūnas. Tilžė, 1933. 46 p.: [11] iliustr. lap.

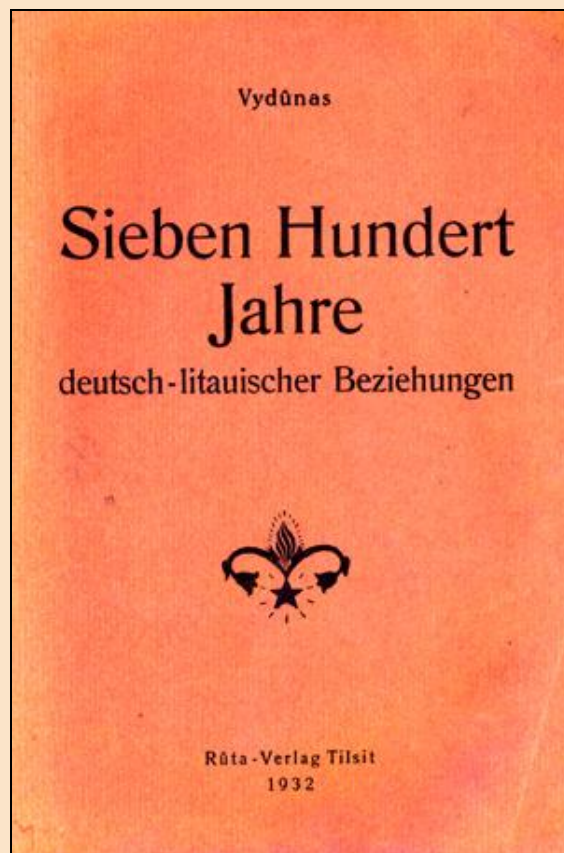
Samonė : (samoningumas ir nesamoningumas) : žvilgsniai į gyvenimo esmę / Vydūnas. Tilžė, 1936. 199 p.

Litauen in Vergangenheit und Gegenwart / von W. St. Vidūnas. Tilsit, 1916. 132 p., [14] iliustr. lap.

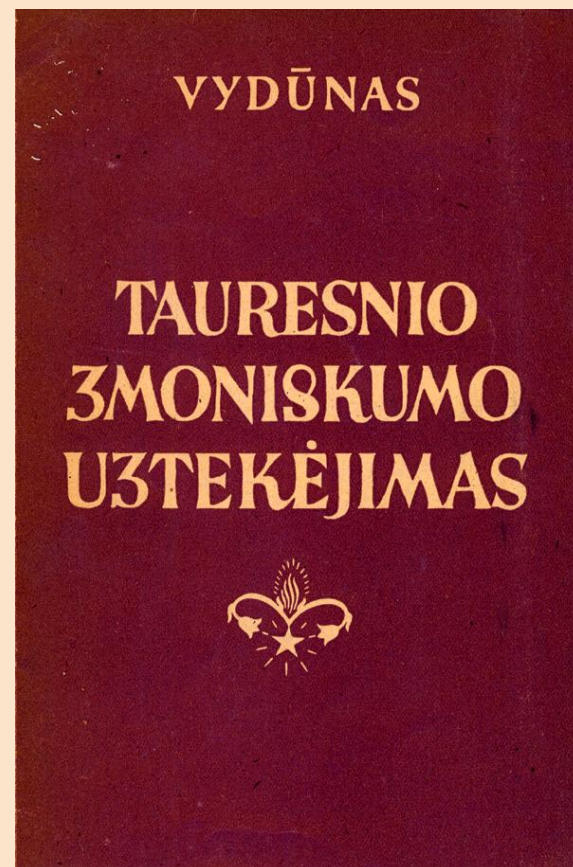
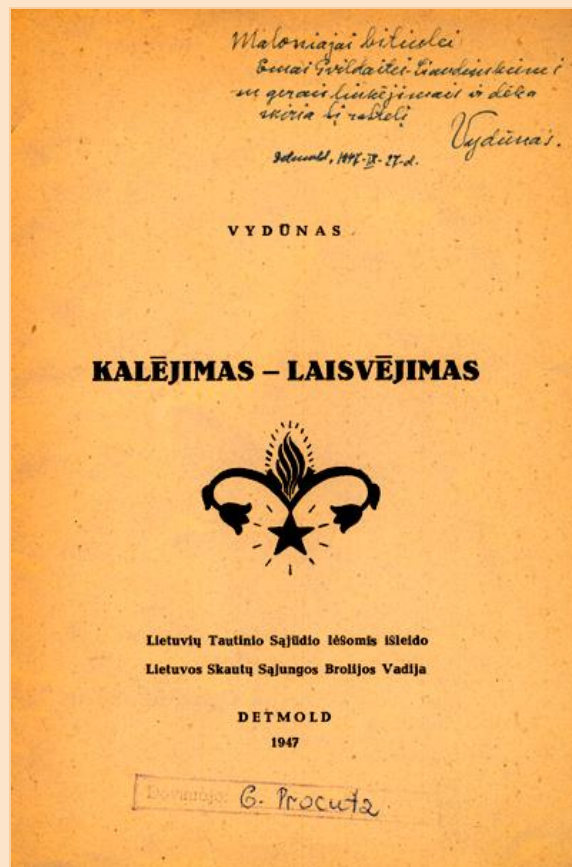
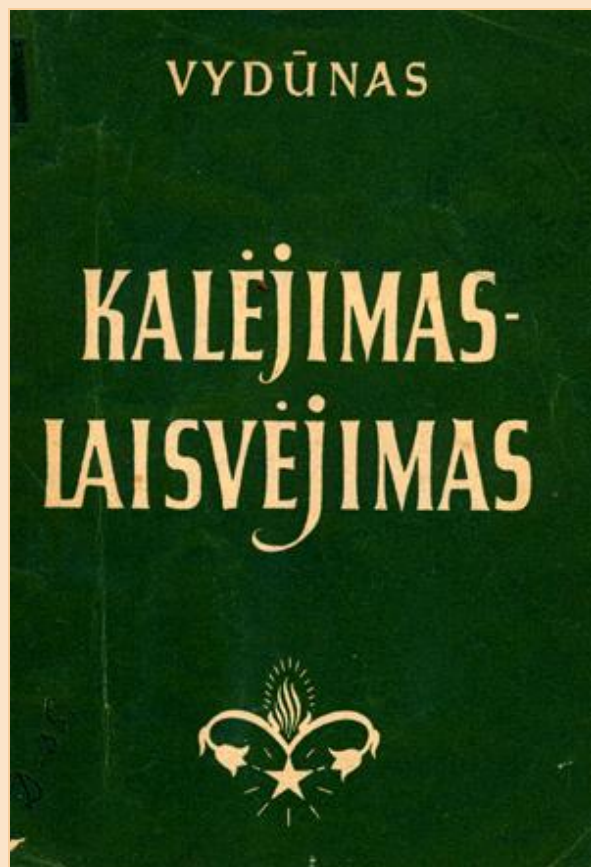
La Lituanie dans le passé et dans le présent / W. St. Vidūnas. Geneve [1916]. 160 p.: iliustr., [2] sulankst. Žml.

Litwa w swej przeszłości i teraźniejszości / Vidunas. Wilno, 1919. 60 p.

Sieben hundert Jahre deutsch-litauischer Beziehungen :
Kulturhistorische Darlegungen / Vydūnas. Tilsit, 1932. 478 p., [5] spalv.
Iliustr. lap. : iliustr., žml.

Ein Nachlass schlichter litauischer Menschen / Wilhelm Storost.
[Tubingen], 1948. 28 p. : iliustr.

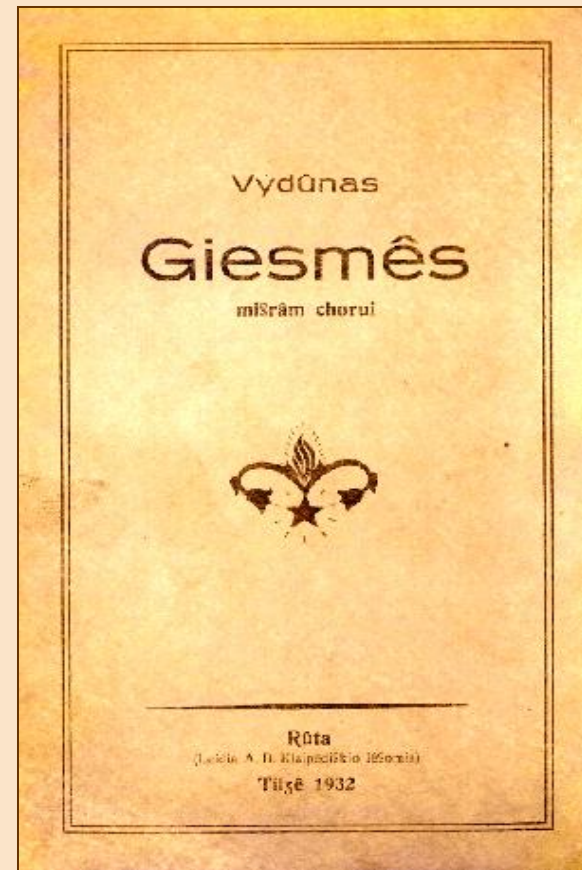
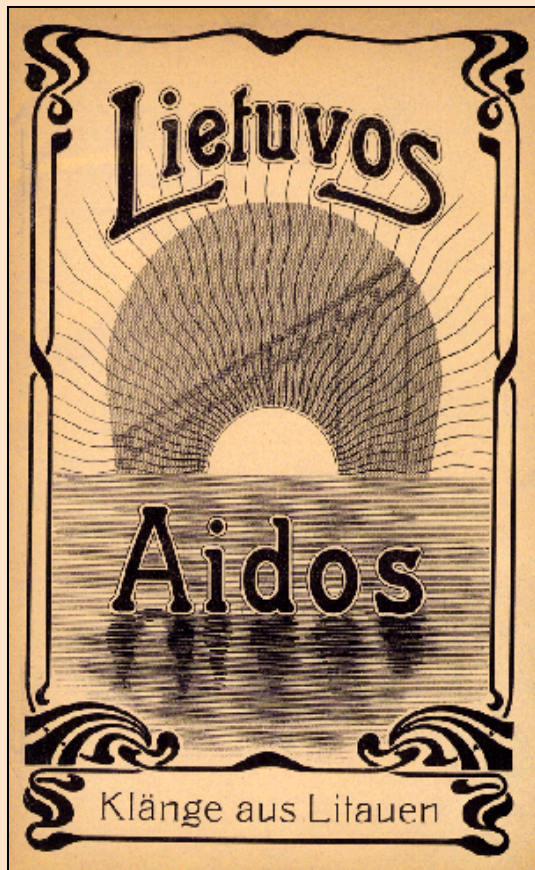
Kalėjimas – laisvėjimas / Vydūnas. Detmold, 1947. 72 p.
Tauresnio žmoniškumo užtekėjimas : (kada karų nebebūs) /
Vydūnas. Detmold, 1948. 52 p.

**Mūsų dainos yra to paties
ypatingumo kaip mūsų prigimtis, į
kurią esame įstatyti, kaip visas mūsų
gyvenimas, kuriuo mes plaukti turime**

...

Vydūnas

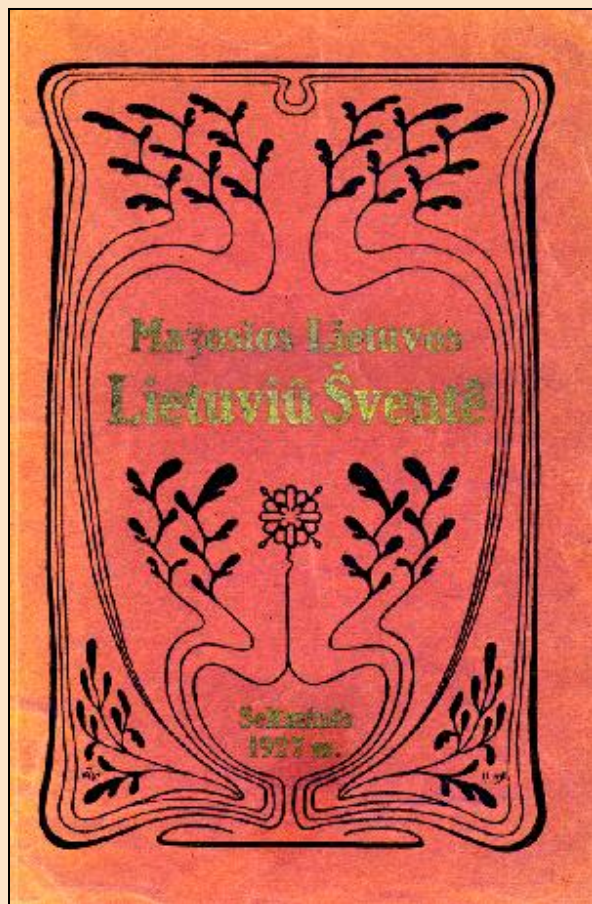
Muzika. Natų rinkiniai

Lietuvos Aidos [Natos]. Tilžė, 1904. 76 p.

Lietuvos varpeliai [Natos]. Tilžė, 1909. 48 p.

Giesmės [Natos] : mišriam chorui / Vydūnas. Tilžė, 1932. 67 p.

Prūsų Lietuvių giesmės ir jų giedojimas.

Lietuviams tikiba (religia) visumet daug reiskė. Ir dār šian-dien jie irā tikinti žmonės. Jū tikības gīvumas tur būt visumet gražiai aiškējo giesmėmis bei jū giedojimu. Lietuviai, papras-tai savo vidaus gīvumā apreišdami gaidomis, nebūtū galēje tīlē-ti tikības pakilime. Tik iš senū laikū neturime giesmiū ir jū gaidū. Vienat poētai bei mūzikai stengiasi parodīti, kokios jos gāl senovēje buvusios.

Tūlus šimtmetius atgal Lietuviams buvo teikiama nauja tikības forma. Svetimū žmoniū ji buvo jiems atnešama ant kardū ir iešmū smailgalīū. Žinoma, tokia tikiba negalējo Lietu-viams tapti širdies ir sielos dalīku. Ir jie priēmē krikštioniū vardā pavergiantios gālios vertiami.

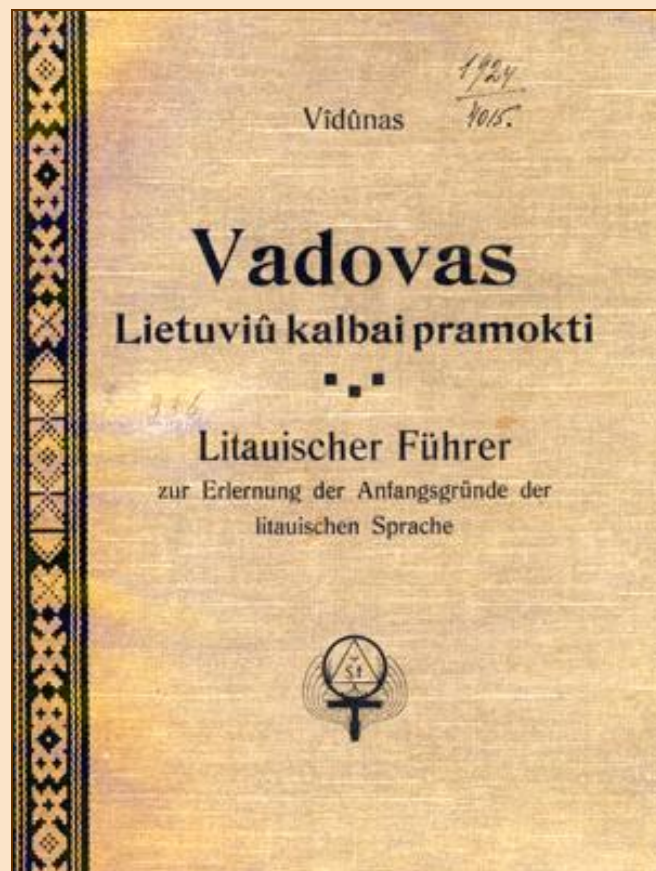
Ilgā laikā nieks tikrai arba nōrs užtenkamai nesirūpino, kad būtū Lietuvīū tikības gīvumas auginamas krikštioniū būdu. Net 18-šimtmetijē to dēl skundiasi vienas antras kunigas, paveikslui Vokietis Gottfried Ostermeyer. Tatiau Lietuviai nebuvo šiuo žvilgsniu visiškai apleisti. Matīti tai jau ir iš giesmiū, kurios verstos iš Vokietīū ī Lietuvīū kalbā.

Visū pirma tai padārē Lietuviai, išēje augštus mokslus tikības klausimuose. Naujas Rītprūsū valdovas iš Hohenzollerīū giminės 16-šimtmetijē tām teikē ir matēriāliskā pagālbā. Ir Lietuvis, Ragainės vīriausias kunigas Martīnas Mažvidis (Mosvidius, kaip pats latīni-zuodamus rāšē) išleido 1547 - mts. knīgas, kuriose be kitū tikības dalīkū irā atspausdinta ir 10 giesmiū. Vienā jūjū buvo vertes ī Lietuvīū kalbā Stanislasvas Rapagelanus iš Did. Lietuvos. Toliau, būtent 1589 - mts. išējo Labgavos ir toliau Karaliautiaus kunigo Jono Bretkūno giesmiū rinkinīs, kuriame sudētos jau 76 giesmės.

Mažosios Lietuvos lietuvių šventė : su giesmėmis, kalbomis ir dainomis. [Klaipėda], 1927. 56 p.

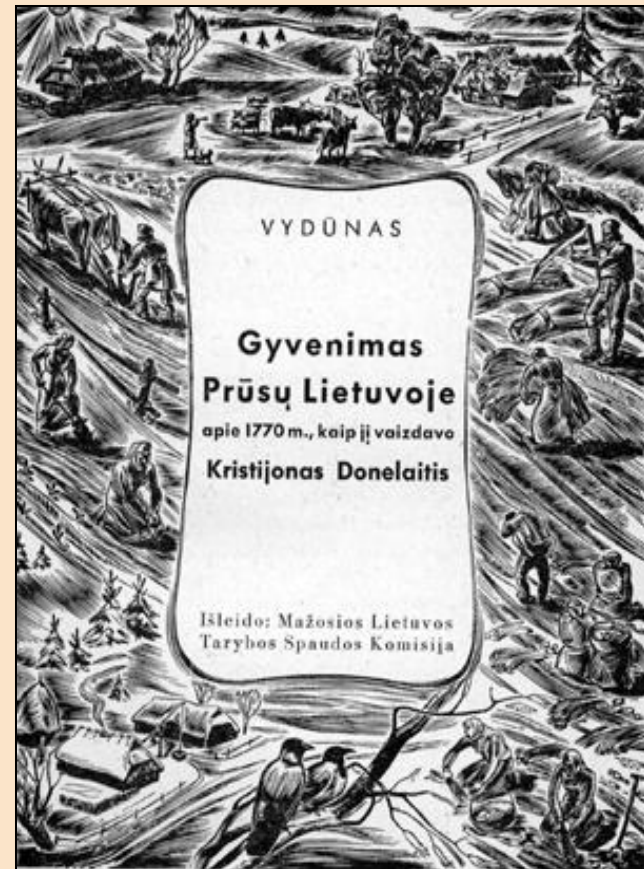
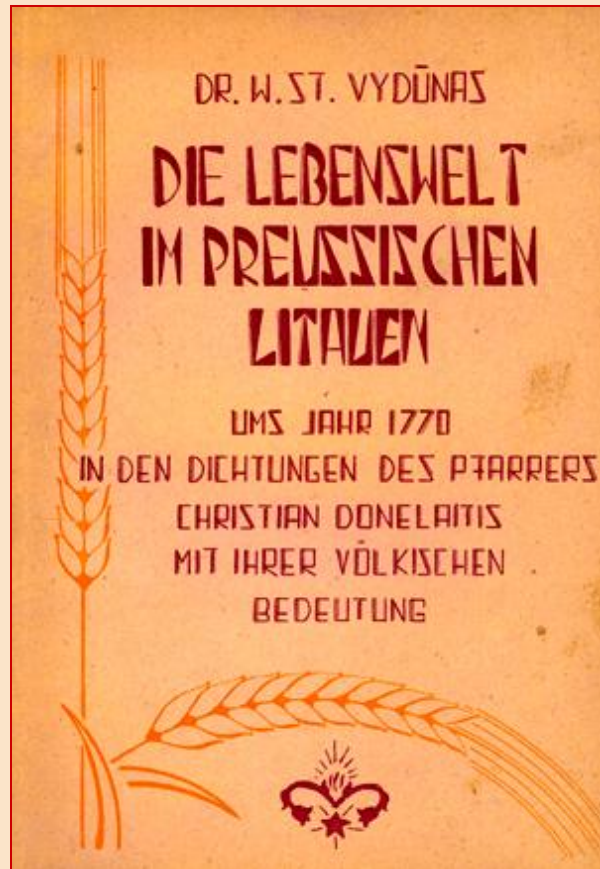
**Kiekviena tautų kalba yra atskira
žmoniškumo giesmė ...**

Vydūnas

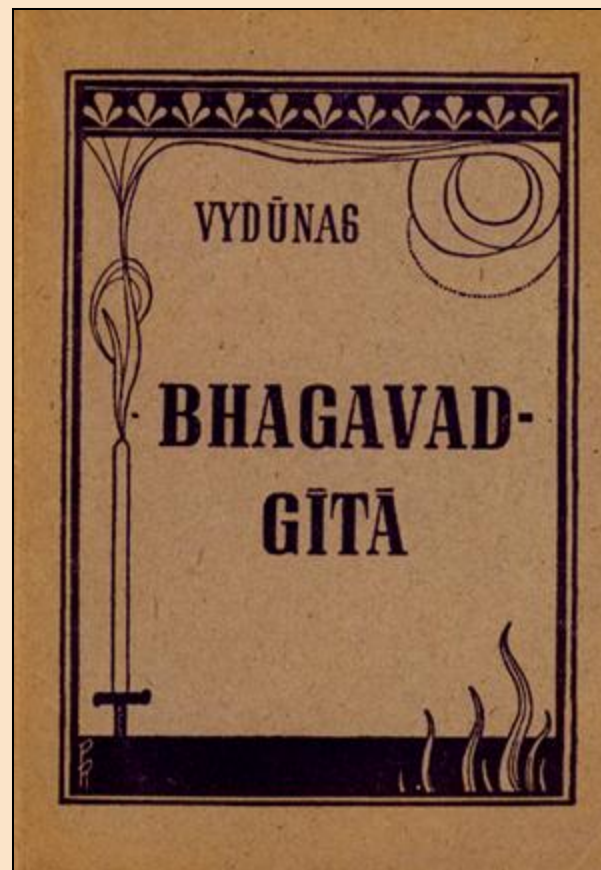
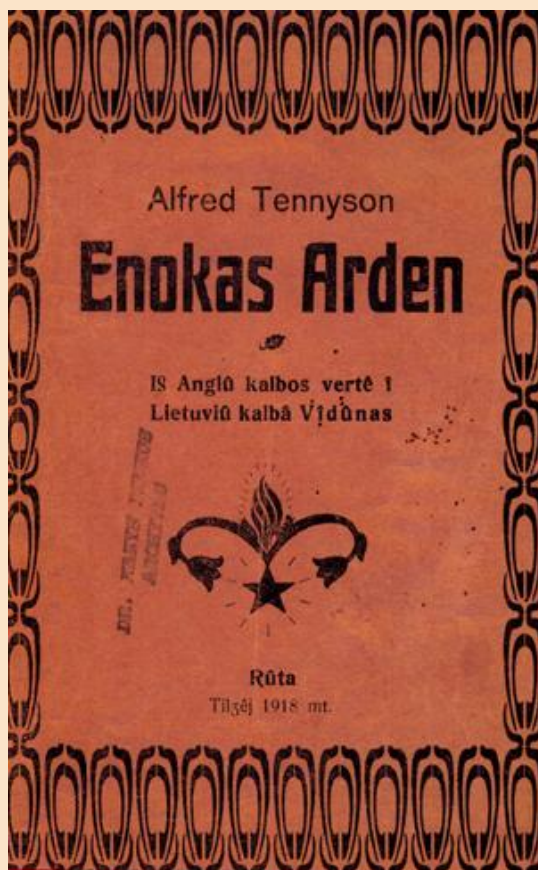
Vadovas lietuvių kalbai pramokti. Tilžė, 1912. 111 p. : iliustr.

Einführung in die litauische Sprache / Vydūnas. Tilsit, 1919. 144 p.

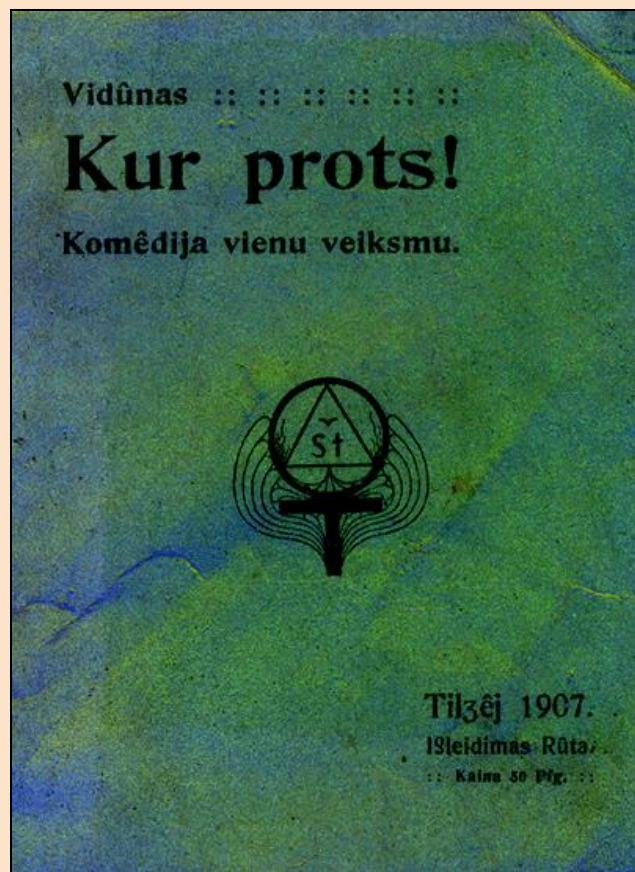
Die Lebenswelt im preussischen Litauen : ums Jahr 1770 nach den Dichtungen des Pfarrers Christian Donelaitis mit ihrer Voelkischen Bedeutung / W. St. Vydūnas. Kassel, 1947. 50 p.

Gyvenimas prūsų Lietuvoje : apie 1770 m., kaip jį vaizdavo Kristijonas Donelaitis / Vydūnas. Kassel – Mattenberg, [1948]. 47 p.

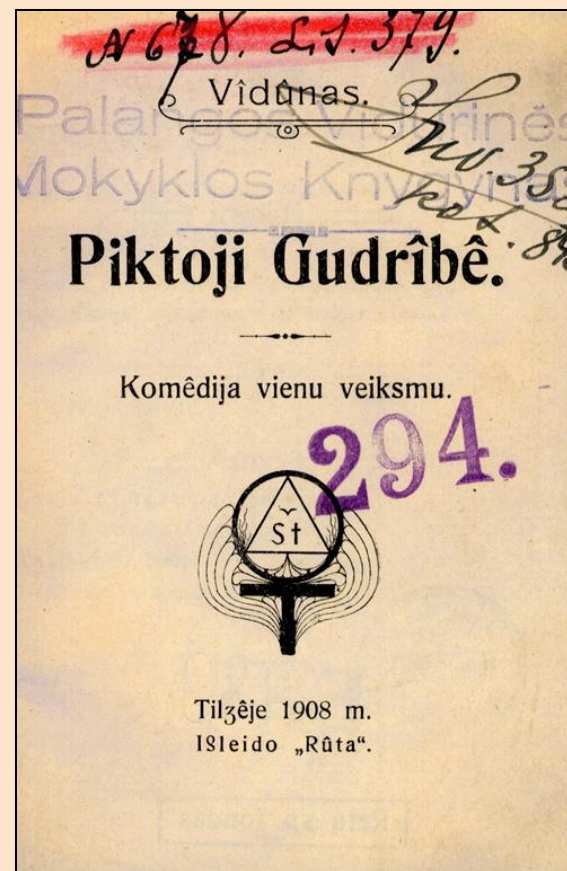
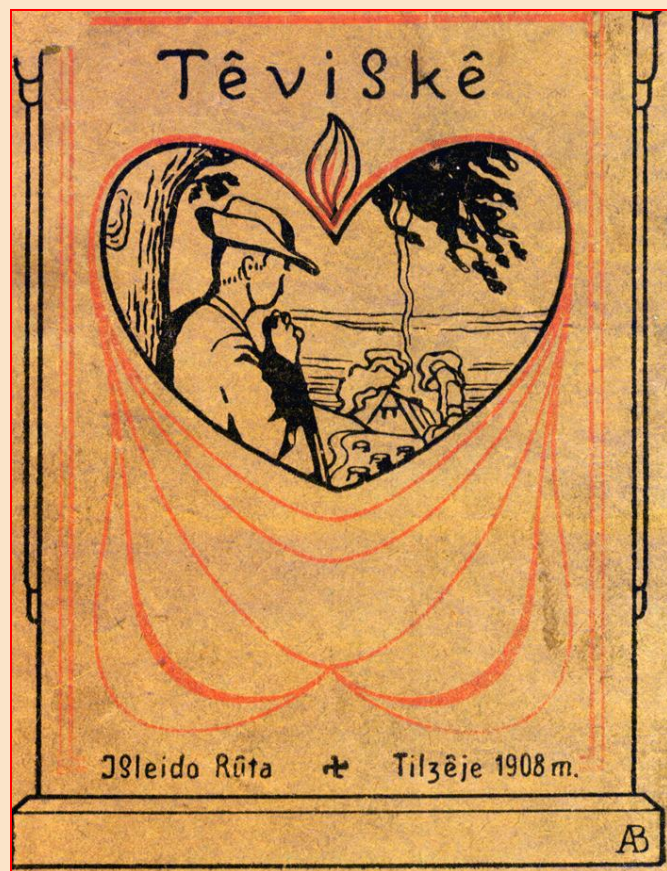

Enokas Arden / Alfred Tennyson; iš anglų kalbos vertė į lietuvių kalbą Vidūnas. Tilžė, 1918. 39 p.

Bhagavad Gita = Palaimintoji Giesmė : vertimas iš sanskrito / Vydūnas, Detmold, 1947. 152 p. : [1] portr. lap.

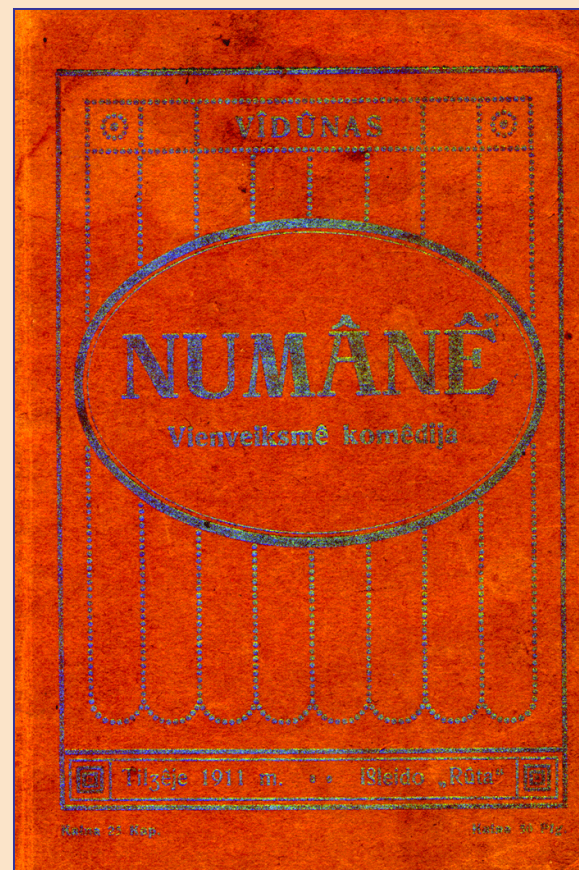
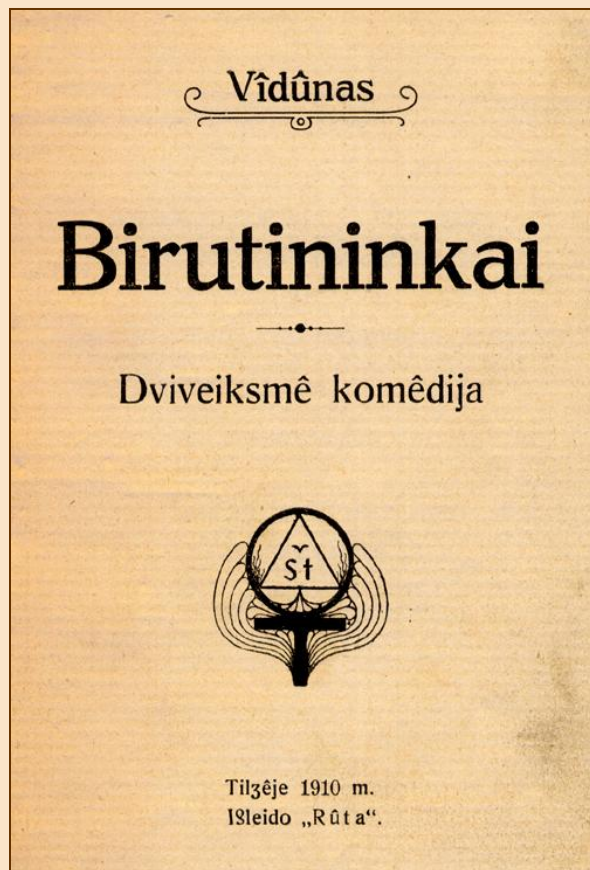
Kur prots! : komedija vienu veiksmu / Vidūnas. Tilžė, 1907. 64 p.
Jonuks mergu bijas : komedija dviejuose veiksmuose / Vidūnas.
Tilžė, 1908. 63 p.

Tēviškē : vienaveiksmis dramatiškas veikalas / Vidūnas.

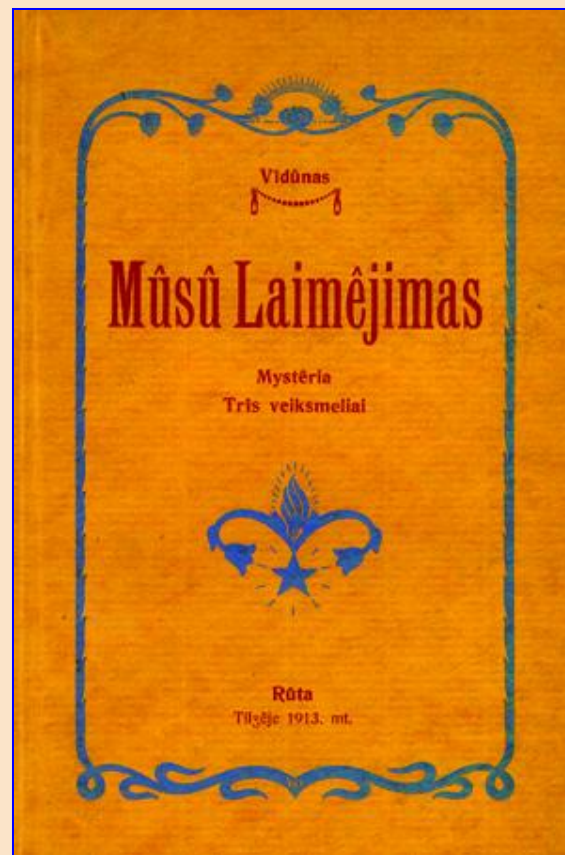
Tilžē, 1908. 53 p.

Piktoji gudrībē : komedija vienu veiksmu / Vidūnas. Tilžē,
1908. 52 p.

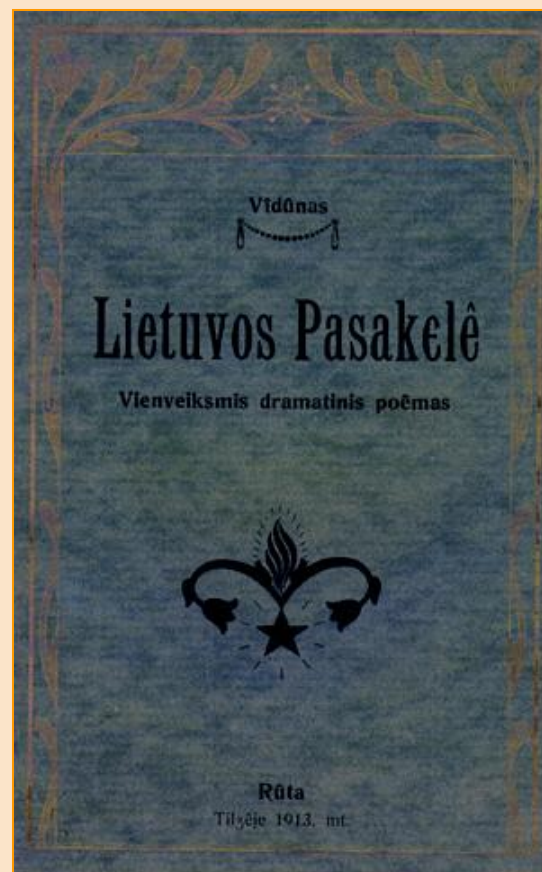
Birutininkai : dviveiksmė komedija / Vydūnas. Tilžė, 1910. 80 p.

Numannė : vienveiksmė komedija / Vidūnas. Tilžė, 1911. 31 p.

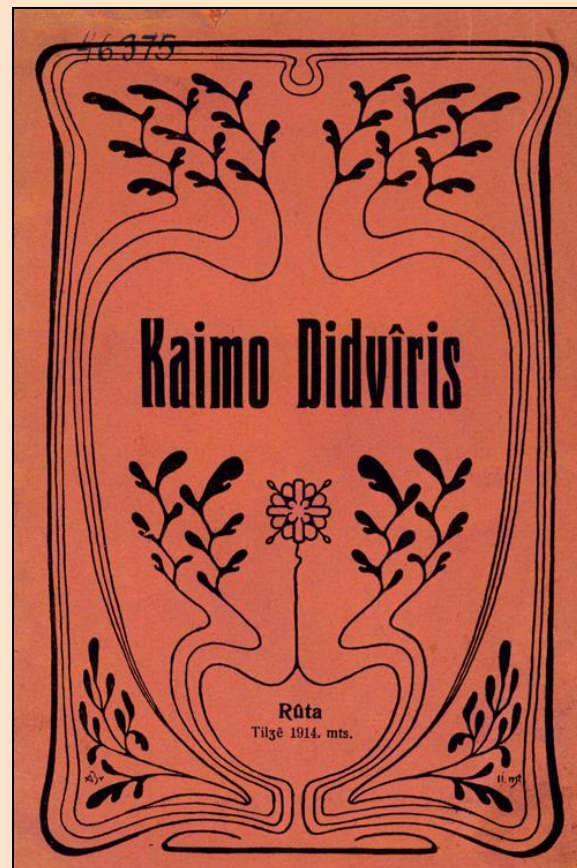
Amžina ugnis : dramatiška trilogija / Vidūnas. Tilžē, [1912].
327 p.

Musu laimėjimas : mystēria : trīs veiksmēliai / Vidūnas.
Tilžē, 1913. 48 p.

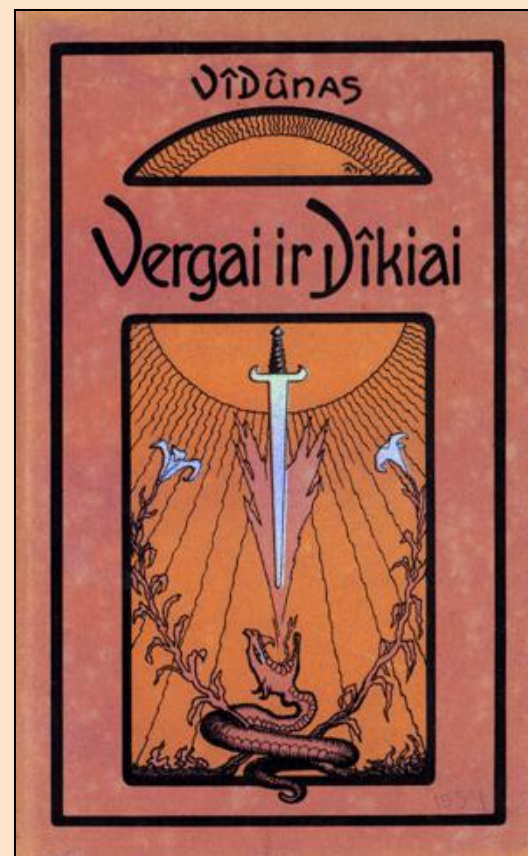
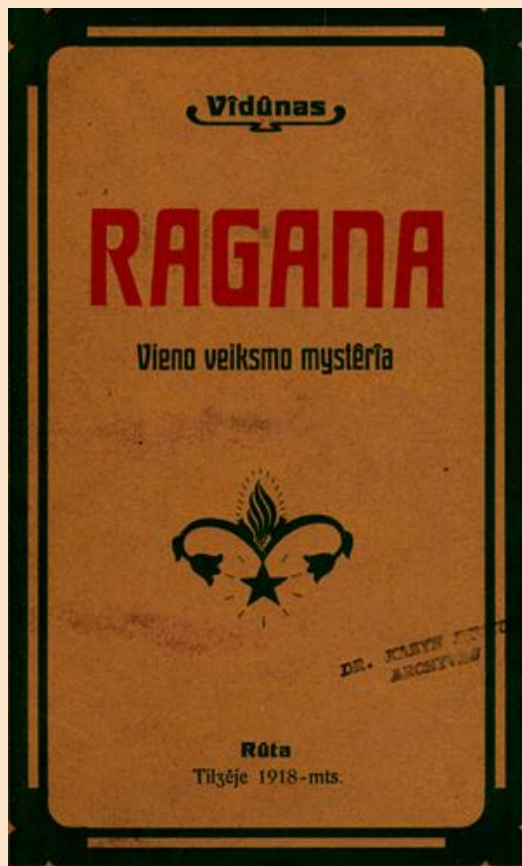
Smarkusis Kruša : vienveiksmė komedia / Vidūnas. Tilžė, 1913. 30 p.

Lietuvos pasakelė : vienveiksmis dramatinis poėmas / Vidūnas. Tilžė, 1913. 30 p.

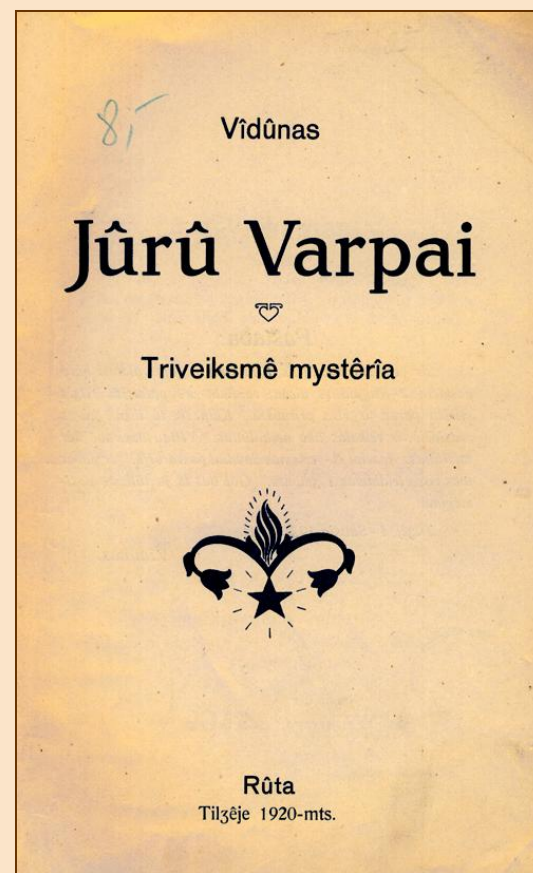
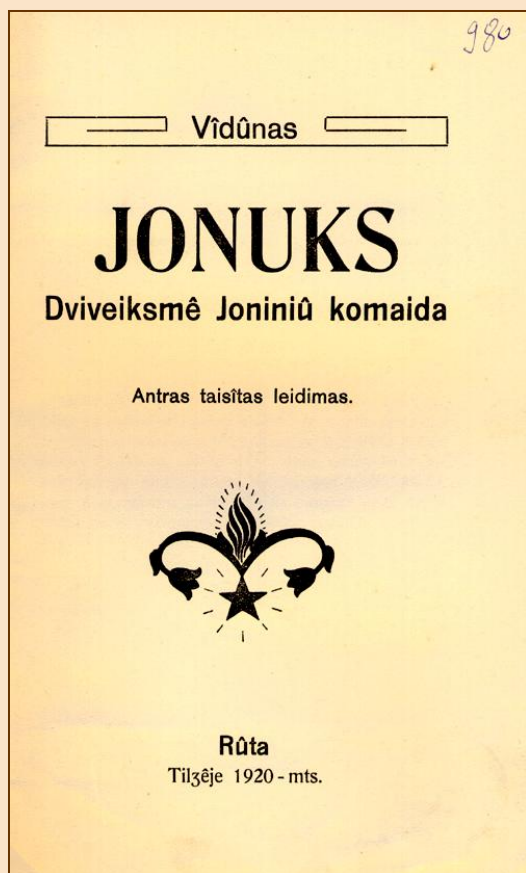
Sigutē : iš lietuviu pasakos sumanita vienveiksmė mysteria /
Vidūnas. Tilžė, 1914. 32 p.: iliustr.

Kaimo didviris : apisakelē / Vidūnas. Tilžē, 1914. 20 p.

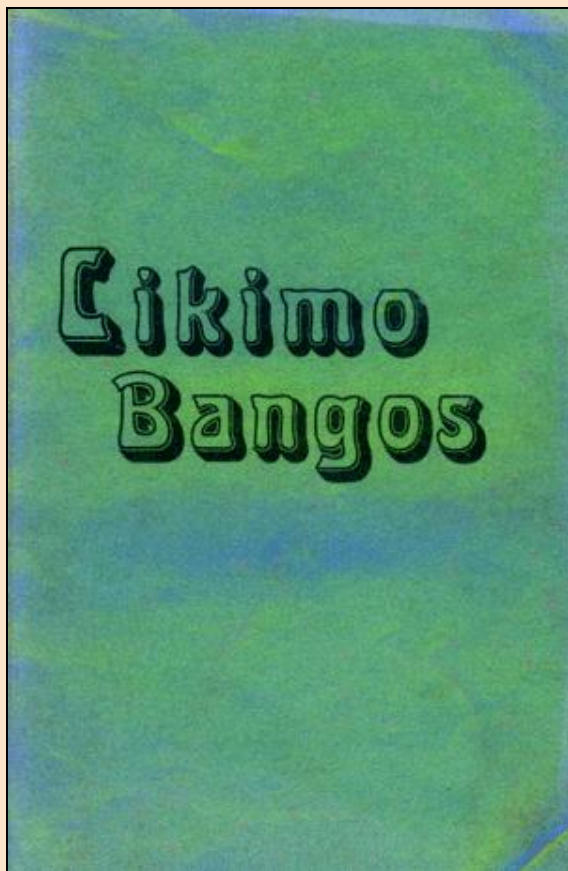

Ragana : vieno veiksmo mysteria / Vidūnas. Tilžė, 1918. 40 p. : iliustr.

Vergai ir dikiai : keturiu veiksmu tragaida / Vidūnas. Tilžė, 1919. 128 p.

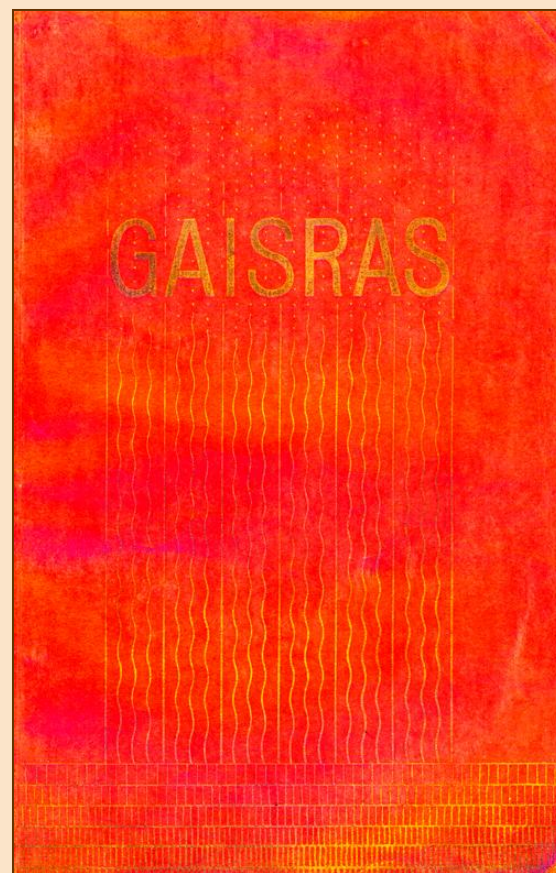

Jonuks : dviveiksmė Joninių komaida / Vidūnas. Tilžė, 1920. 64 p.
Jūrų varpai : triveiksmė mysteria / Vidūnas. Tilžė, 1920. 128 p.

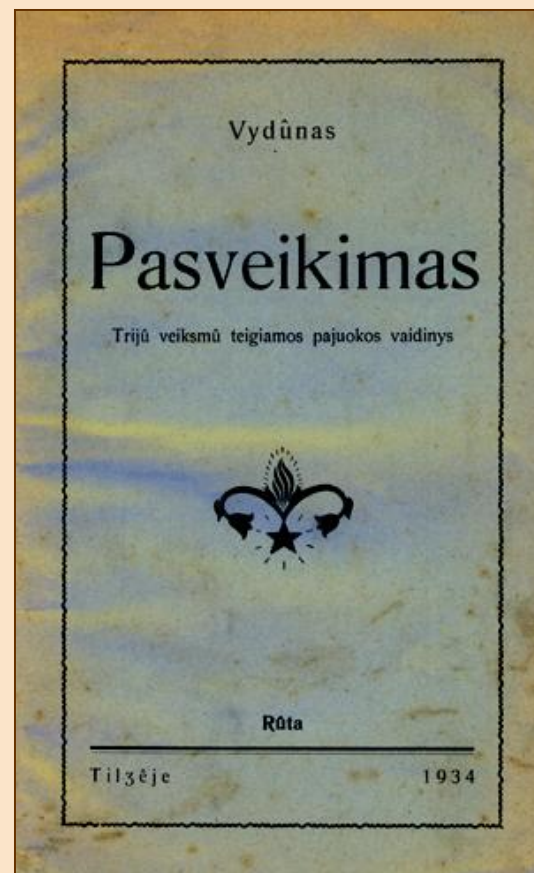
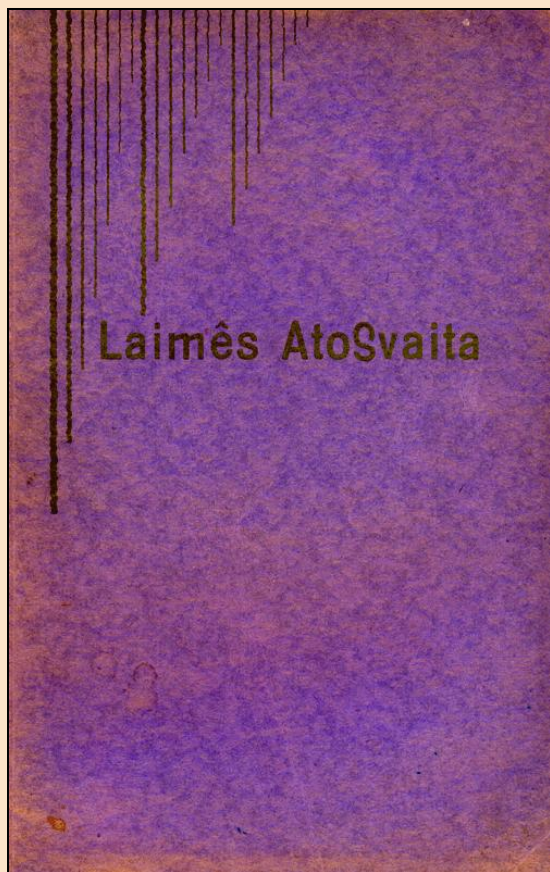
Likimo bangos : penkiu veiksmu drama iš pasaku amžiaus / Vidūnas. Tilžė, 1922. 120 p.

Virai : vieno veiksmo komaida / Vidūnas. Tilžė, 1923. 40 p.

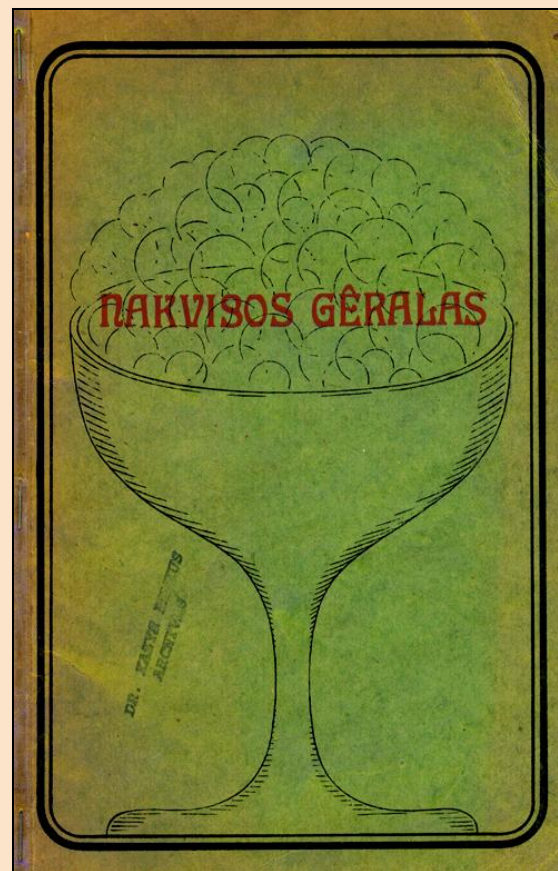
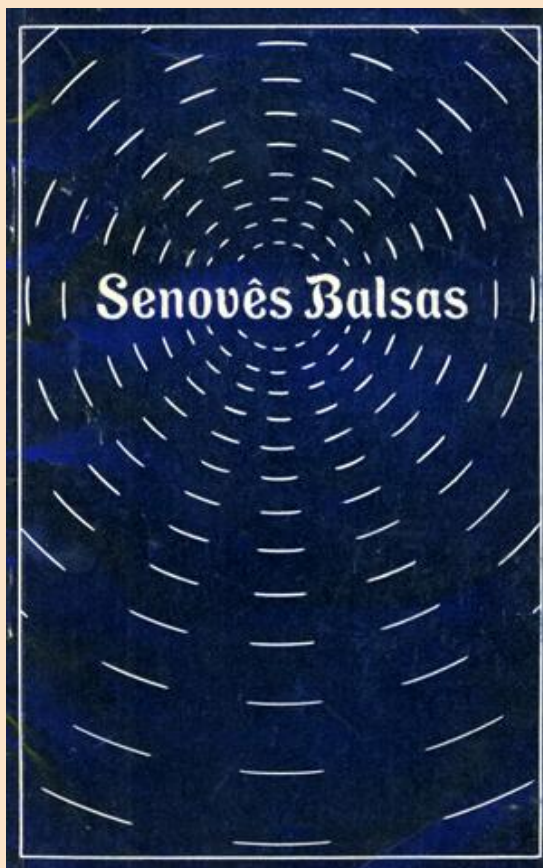
Karalaitė : triveiksmė drama iš žemaitiu pasakos / Vidūnas.
Tilžė, 1925. 78 p.

Pasaulio gaisras : 5 v. tragaide su įeiga ir išeiga / Vydūnas.
Tilžė, 1928. 336, [2] p.: nat., iliustr.

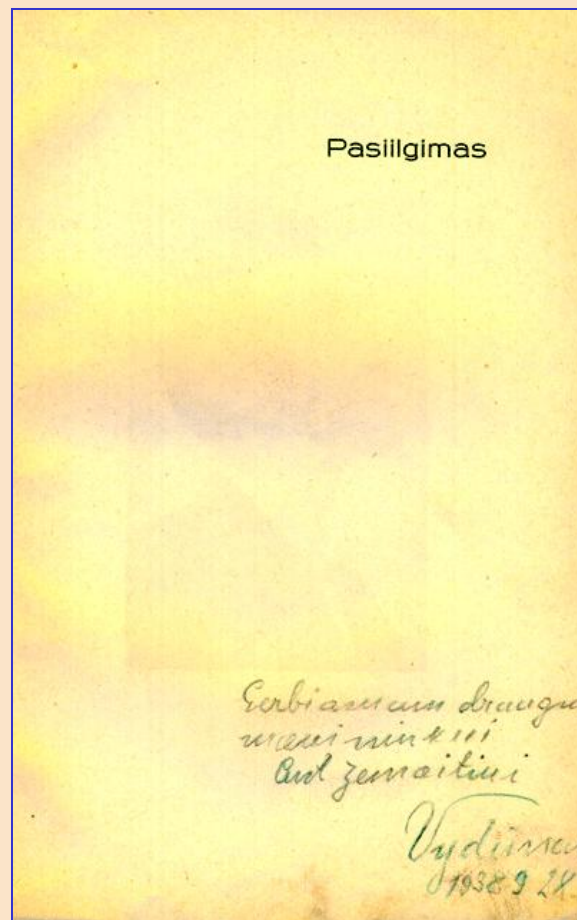
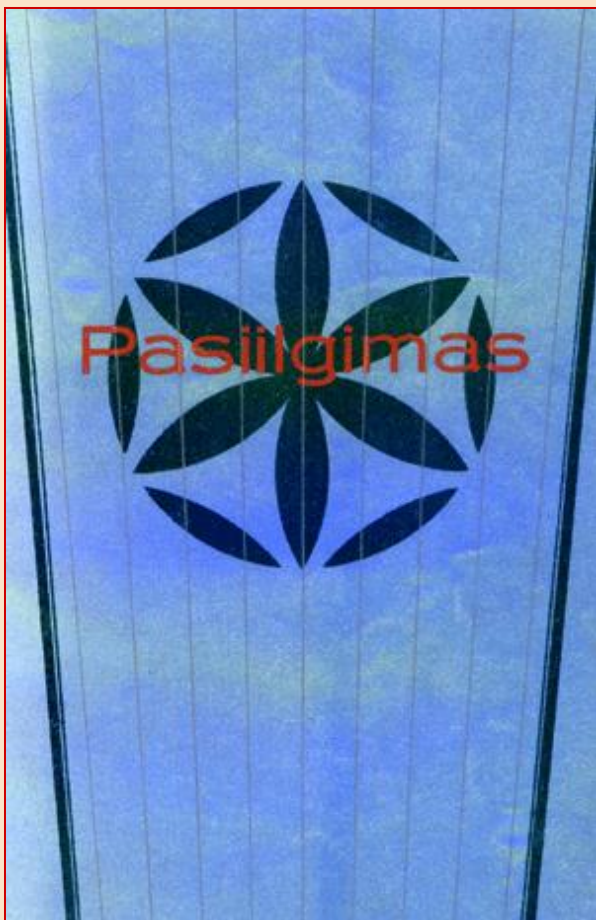
Laimės atošvaita : penkių veiksmų tragaidė su atvarta ir užvarta / Vydūnas. Tilžė, 1934. 132 p.

Pasveikimas : trijų veiksmų teigiamos pajuokos vaidinys. Tilžė, 1934. 43 p.

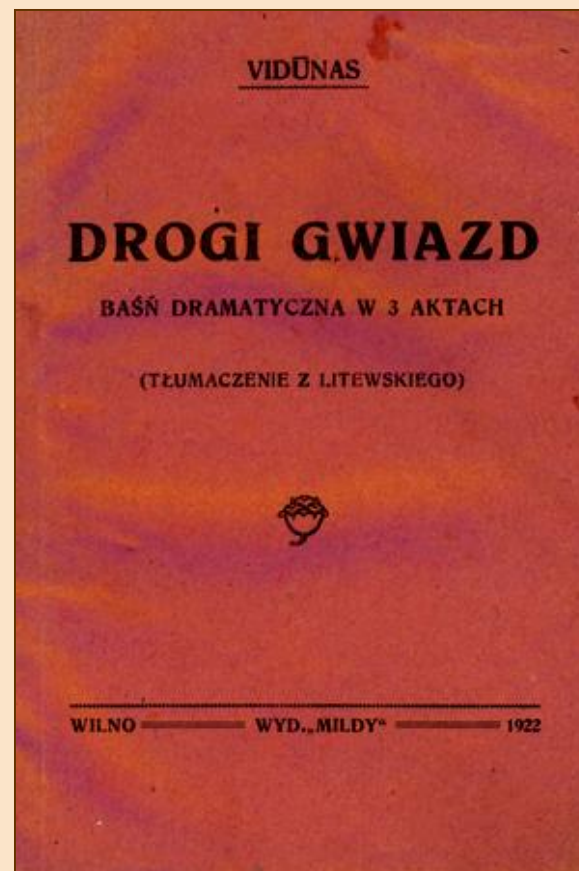
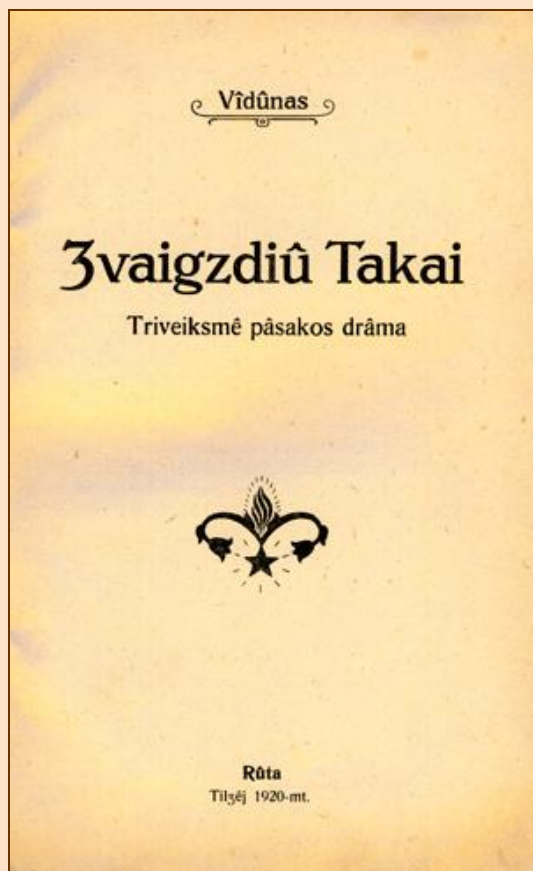

Senovės balsas : vieno veiksmo vaidinys / Vydūnas. Tilžė, 1935.
31 p.

Nakvišos gėralas : vieno veiksmo pasaku vaidinys / Vydūnas.
Tilžė, 1937. 46 p.

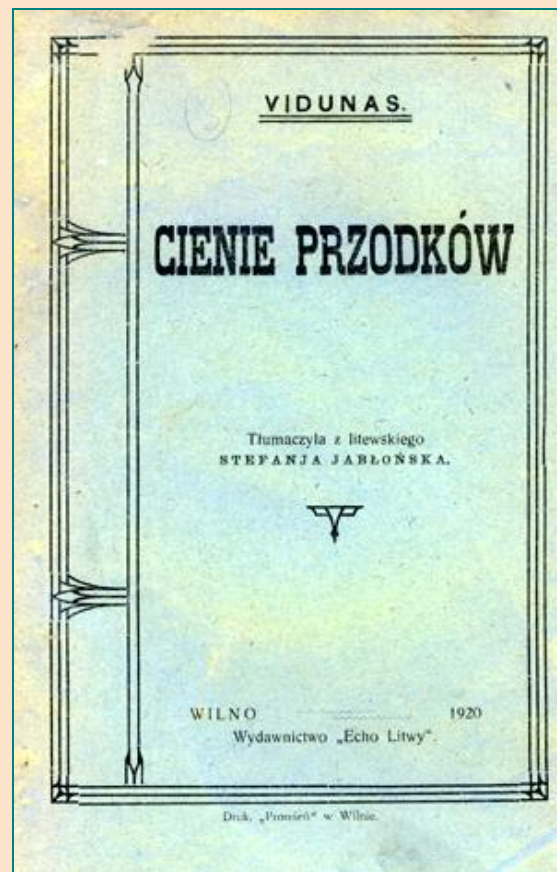
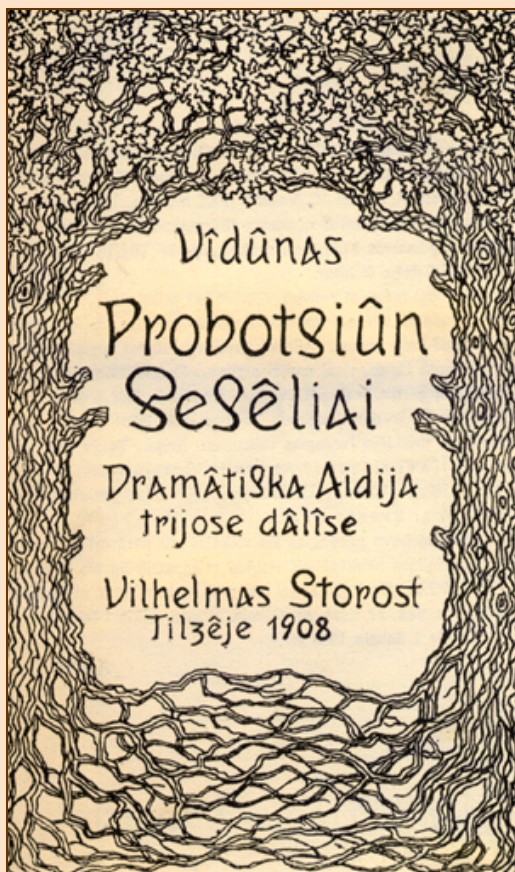

Pasiilgimas : pasakiškas trijų veiksmu vaidinys / Vydūnas.
Tilžė, 1938. 67 p., portr. lap., iliustr.

Žvaigzdiu takai : triveiksmė pasakos drama / Vidūnas. Tilžė, 1920. 56 p.

Drogi dwiazd : baćń dramatuczna w 3 aktach / Vidūnas. Wilno, 1922. 51 p.

Probočiun šešėliai : dramatiška aidija trijose dalise / Vidūnas. Tilžė, 1908. 183 p.: iliustr.

Ciene przodkow / Vidunas. Wilno, 1920. 124 p.

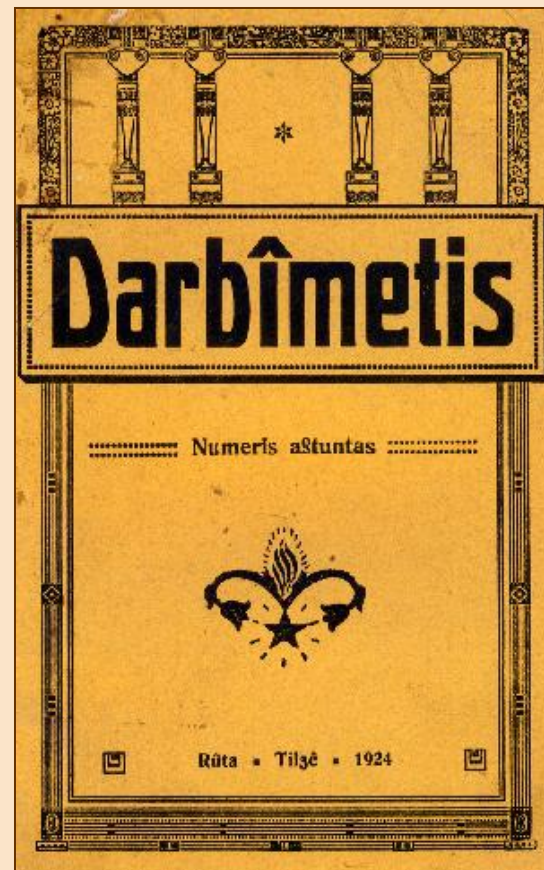
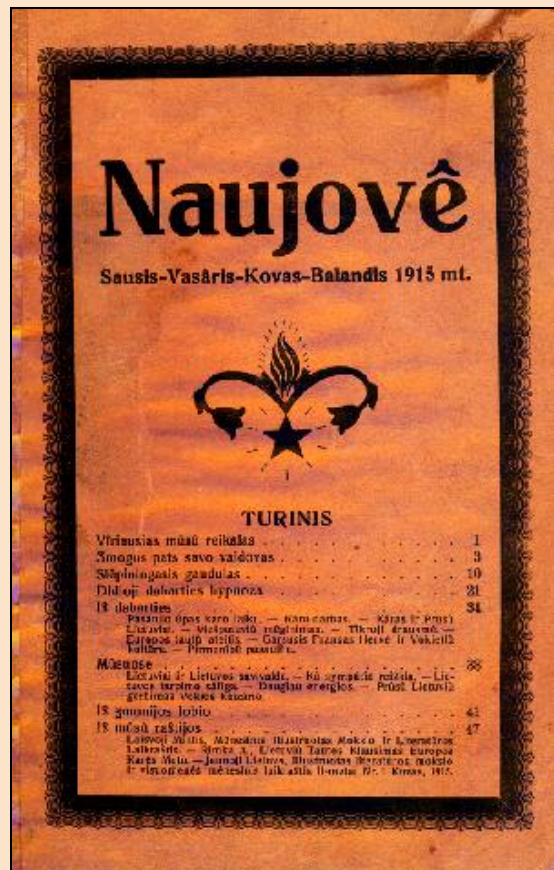
Vydūnas, Storosta Vilius (1868-1953)

Slapyvardžiai

A.; A.L.;	Manas	Swirplys
Aidas	Manas R.	Swirplys J.
Aidas L.	Mn.	T.L.
Aldas	Prusu Lietuvos Strasdelis	Tavo Bendraitė
Aldas W.	R.A.; R.L. ; R.M.	V.A. ; Vdn. ; Vds.
Bentis A.	R.m.; R.r.	Vydūnas
F. M.; G. M.	S.	Vidūnas-Tilžiškis
Keliauninkas	Skrioluks J.	W. ; W. Ds.
Keliauninks M. L.	Skwirplys J.?	W.S. ; W.St.
L.A.; L.L.	St. ; St. L.	W. St. isz T.
Laumelė	Strasdelis	Wd.
M.	Strioluks J.?	

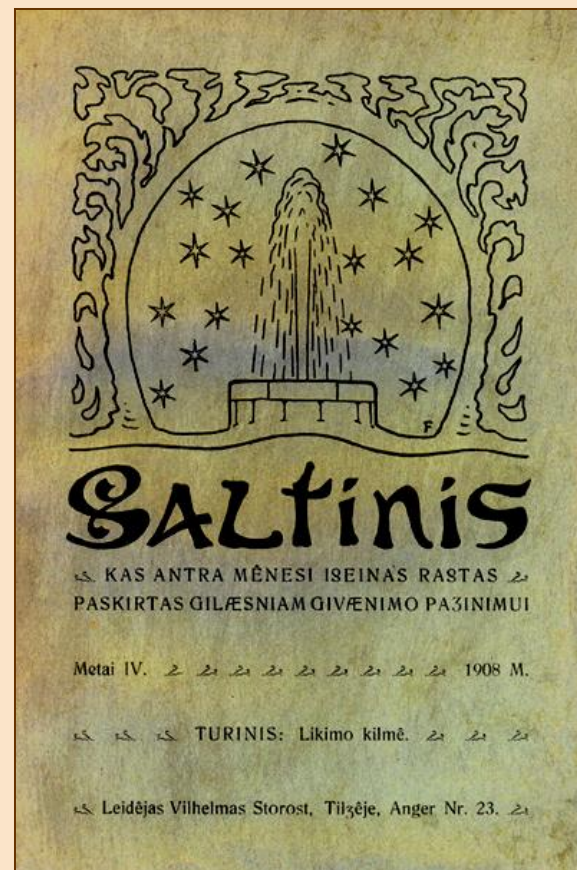
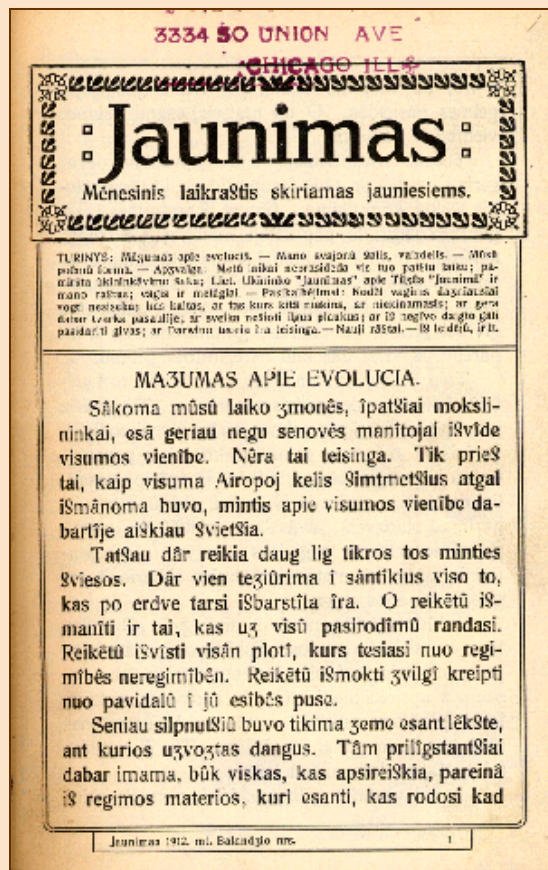
(Lietuviškieji slapyvardžiai. Vilnius:LNB, 1995-2003)

Periodiniai leidiniai

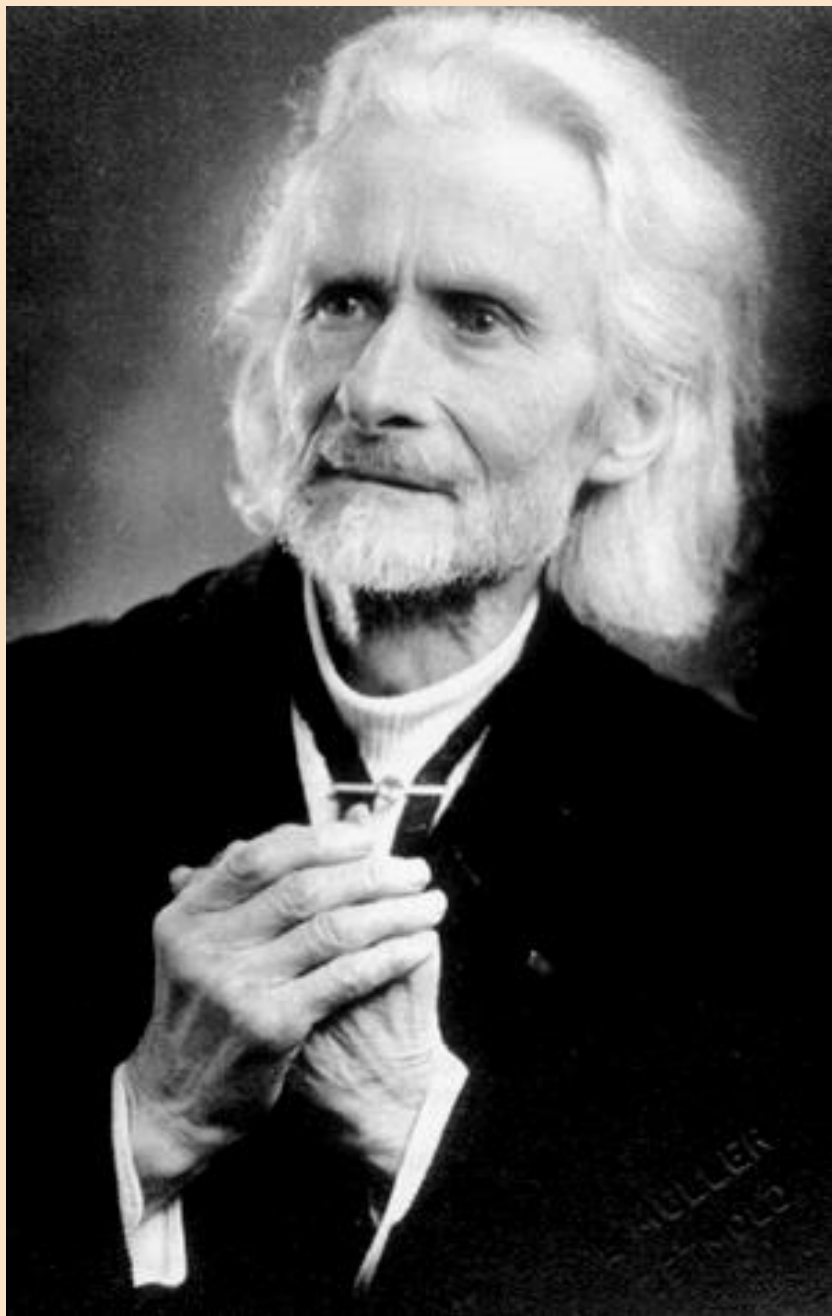
Naujovė : lietuvių labai skiriamas laikraštis. Leistas 1905 (09-12). Išėjo 3 nr.

Darbymetis : laikraštis tautos dvasiai tvirtinti. Leistas 1921-1925, Tilžėje. Įvairus dažnumas. Išėjo 9 nr.

Jaunimas : teosofinēs krypties laikraštis. Leistas 1911-1914, Tilžėje. Mēnesinis.

Šaltinis : teosofinis žurnalas. Leistas 1905-1910, Tilžėje.
Kartą per 2 mėn.

**Aš pasirinkau
uždavinį nešti į
tautiečių širdis visa
tai, kas žadinti
galėtų aukščiausias
ir prakilniausias
žmogaus jėgas...**

Vydūnas